

DARBININKAS

XLVI NR. 44.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRZELIS - JUNE 20, 1961.

810 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Ar Kongresas sudarys komitetą pavergtųjų tautų reikalams?

Ji siūlė kongr. Derwinski, Kongrese minint birželio deportacijas iš Lietuvos

Atstovų Rūmose birželio 15 kongresmanas Edward J. Derwinski, Illinois resp., minėjo Lietuvos deportacijas ir darė išvadas Amerikos politikai

intis iniciatyvos prieš Maskvos kolonializmą:

„Šio įvykio (deportacijų) minėjimas yra ypatingai reikšmingas šiandien akivaizdoje Sovietų Sąjungos tebesitęsiančio kariningumo ir didėjančio supratimo, kad mūsų tauta turi imtis kontraofenzyvų, demaskuodama Sovietų Sąjungos diktatorinį kolonializmą“.

Konkrečiai:

„Pone pirmininke, aš jaučiu labai aiškiai, kad šiuo reikalu labiau reikalingi darbai negu žodžiai. Dėl to šį popietį aš apeliuoju į rūmų narius, kad paskatintų mūsų tvarkos komitetą pritariti mano rezolucijai — H. Res. 267 — sudaryti specialų atstovų rūmų komitetą, per kurį galėtume stebėti Lietuvos tragišką pavergimą ir

pasauliui pabrėžti sovietinio kolonializmo pobūdį ir reikalą suderintos veiklos, kuri palaikytų laisvės liepsną, degančią lietuvių širdyse, o taip pat visų tų, kurie yra pavergti anapus geležinės uždangos.

„Tikrai, minėdami tragiškas Lietuvos dienas, mes galime imtis pozityvios akcijos, sudarydami šį Pavergtųjų Tautų Komitetą ir jo pastangom iškelti

švieson tikrąsias sąlygas Lietuvoje dabar, kad visas pasaulis reaguotų prieš Sovietų Sąjungą ir imtųsi atitinkamo proceso bei mechanizmo eventualiai narsios lietuvių tautos laisvei atstatyti“.

Kongresmano paskatinimas
„Aš skatinu visus lietuivius

amerikiečius visose Jungtinėse Valstybėse tėti savo veiklą, palaikyti savo bažnyčias, mokyklas, įamžinti savo tradicijas, papročius ir kalbą ir žvelgti į ateitį su nuolatinu pasitikėjimu, kad Lietuva ir kitos tautos, kurios dabar yra nelaimėje, bus grąžintos laisvėn“.

KAS BŪTŲ TAS PAVERGŲ TAUTŲ KOMITETAS

Kongresmanas Edward J. Derwinski iš Illinois yra pasiūlęs Atstovų Rūmams specialią rezoluciją (H. Res. 267), kurioje siūloma sudaryti pastovų komitetą komunistų pavergtųjų tautų reikalams ginti ir kartu kovoti už tų kraštų išvadavimą iš bolševikų vergijos. Šis komitetas, kaip ir visi kiti Atstovų Rūmų komitetai (komisijos), būtų sudarytas iš demokratų ir respublikonų kongresmanų.

Prie kongresmano E. J. Der

winski žygio jau yra prisijungę šie kongresmanai: Frank T. Bow (Ohio, r.), Donald C. Bruce (Ind., r.) Marguerite S. Church (Ill., r.), Harold R. Collier (Ill., r.), Florence P. Dwyer (N. J., r.), William E. Miller, (N. Y., r.), George M. Wallhauser (N. J., r.), Silvio D. Conte (Mass., r.), Glenn Cunningham (Nebr., R.), Seymour Halpern (N. Y., r.), William W. Scranton (Penn., r.). Šios

rezolucijos iniciatorius ir visi jos rėmėjai tiki, kad H. Res. 267 bus galima praveisti dar šio Kongreso pirmoje sesijoje, kuri baigsis apie rugpiučio vidurį. To komiteto vardas būtų — Special Committee on the Captive Nations. Bendrame pareiškime, kurį yra išleidęs minėtos rezolucijos autorius ir jos rėmėjai, suminėti 23 komunistų pavergti kraštai, tarp kurių ir Lietuva.

Radijo stočių sprogdintojai suimti

Meksikos vandenyse birželio 18 suimti laive su gausiais ginklais du vyrai, kurie prisipažino susprogdinę Utah ir kt. tris trumpų bangų radijo siųtuvus, kuriais buvo palaikomas telefono ir telegrafo ryšys su užjūriu. Suimtieji yra Amerikos

pliečiai, vienas 51 metų Bernard Jerome Brous, kitas 33 metų Dale Chris Jensen. Vienas jų sakėsi esąs narys „Amerikos revoliucinės armijos“, kuri siekia politinio perversmo Amerikoje.

SABOTAŽININKAI SUIMTI: B. J. Brous ir D. C. Jensen.

GROBUONIŠKI, BET NEAPDAIRŪS

Kad vakarų Europa nusėta sovietiniais šnipais — nepaslapstis. Daug kalbama apie tų šnipų didelį parengimą savo profesijai. Tačiau N. Y. W. Telegram pasakoja dvi istorijas, kuriose sovietiniai šnipai pasirodė agresyviūs, akiplėšos, bet tiek pat neapdirūs.

1. Sovietų atstovybė Sveicarijoje gavo įsakymą iš Maskvos pagrobtį Sovietų pilietę, jau 71 metų moterį, kuri iš Romos turėjo vykti į Sao Paulo, Brazilijoje. Žiuriche, Šveicarijoje, ji turėjo pakeisti lėktuvą. Prie aerodromo atvyko automobilis keturi sovietiniai vyrai. Du liko automobilyje, du nuėjo į aerodromo svetainę. Kai tik ten pasirodė laukiamoji keleivė, jie ir čiupo. Moteris ėmė šaukti pagalbos. Keleivikai dingo. Kai nuraminta moteris nuėjo į moterų kambarį ten pat aerodrome, visi keturi

užpuolikai įsiveržė ten, moterį pagrobė ir buvo besinešą. Bet šauksmai ir čia pasiekė policiją. Užpuolikai buvo suimti. Moteris galėjo tėti kelionę į Braziliją, o užpuolikai veidai atsidūrė vietos spaudoje.

2. Vakarų Vokietijoje du sovietiniai šnipai gavo įsakymą nuvykti į Žiurichą ir susirišti su šveicarų pareigūnu, kuris turėjo būti užverbuotas šnipinėti. Iš jo reikėjo išgauti žinias apie naują šveicarų radaro sistemą, apie apsaugos planą, apie kariuomenės perorganizavimą. Agentai pagal susitarimą nuvyko į stoties pirmos klasės restoraną ir ten rado žmogų su nurodytu laikraščiu rankoje. Išikalbėjo, sumokėjo pinigų ir čia pat buvo suimti — jie pataikė ne tą žmogų; vyriausybės valstybės gynėjas bulikai dingo. Kai nuraminta moteris nuėjo į moterų kambarį ten pat aerodrome, visi keturi

TEHERANO KONFERENCIJOJE: Stalina, Rooseveltas, Churchillis surengė prieš Europą ir Aziją sąmokslą, kuris lig šiol buvo sėpiamas nuo pasaulio.

MASKVA SPAUDŽIA, AMERIKA SVYRUOJA DĖL BERLYNO, LAUKIA DĖL LAOSO, IŠPĖDINĖJA DĖL ATOMŲ

Chruščiovas pakartojo, kad Berlyno klausimas turi būti išspręstas iki metų pabaigos. Jei Amerika imsis ginklu palaikyti susiekimą su Berlynu, Sovietai ginklu pasipriešins.

Amerika Sovietam pranešė,

kad dėl Berlyno ir dėl Vokietijos sutinka tartis.

Sen. Mansfield, daugumos lyderis, pasiūlė susitarimo projektą — sudaryti rytų ir vakarų „laisvąjį Berlyną“.

Prieš jo projektą stipriai pasisakė Vokietijoje Adenaueris ir Brandtas.

Respublikonai reikalauja, kad prezidentas paaiškintų, ar Mansfieldo siūlymas reiškia Amerikos politikos dėl Berlyno keitimą.

Mansfield aiškinasi kad jo siūlymas buvus jo asmeninė nuomonė. Kiti aiškina, kad tai vyriausybės „balionas“ pažūrėti, kaip į tai bus reaguota.

PABĖGO SOVIETŲ BALETININKAS

Paryžiuje gastroliavo Sovietų operos baletas. Baletu pagrindinis šokėjas Nurejev, 23 metų, birželio 16 Paryžiaus aerodrome atsiskyrė nuo grupės ir prišokęs prie prancūzų policininko paprašė jį gelbėti. Sovietų pareigūnų prikalbinėjimai kad grįžtų į Maskvą, nieko negelbėjo.

RUDOLF NUREJEV, Sovietų baletininkas, Paryžiuje liko.

— Norvegija uždraudė Sovietų žvejybos laivams įplaukti į svarbiuosius Norvegijos uostus ar artintis prie krantų. Priežastis — išaiškinta, kad tie laivai šnipinėja, o ne žvejoja.

— Maskvos spauda piktinasi Egipto spaudos propaganda prieš Sovietus ir sako, kad tuo džiaugiasi Amerika.

— Amerikos žydai per žydų agentūrą Izraelio reikalams nutarė šiemet sudėti 39 milijonus imigracijos reikalams.

Ženevoje neįveda Laose — taip

Ženevoje konferencijoje dėl atominių bandymų nieko reikšmingesnio. Amerika birželio 17 įspėjo Sovietus, kad Amerika nėra pasiryžusi atidėti be galo, jei Sovietai nenori susitarti. Amerika nepritaria Sovietų norui derybas atidėti ir nusiginklavimo derybas, nes tai reikštų vėl naują dėsimsą.

Prezidentas Kennedy dar neapsisprendęs, ar bandymus atnaujins.

Sovietai ir be šnipų gauna Amerikos paslaptis

Ne pirmas sykis, kad Amerika paskelbia viešai dalykus, kurie yra karinės paslaptys. Admirolas Rickover, kuris vadinamas pirmo atominio povandeninio laivo tėvu, Kongreso atominės energijos komisijos posėdy reikė savo pasipiktinimą, kad Amerikoje buvo išleistas į rinką naujas žaisliukas už 2.98 dol. — Polaris povandeninio laivo modelis su visais išmatavimais. „Sovietai už tokius modelius galėtų sumokėti milijonus, ne 2.98 dol.“, sakė

F. D. R. IR BALTIJOS VALSTYBES

Roosevelto pareiškimai Teherano konferencijoje pagal dabar paskelbtus kai kuriuos dokumentus

Valstybės departamentas birželio 17 paskelbė kai kuriuos dokumentus iš Teherano konferencijos, kuri buvo 1943 lapkričio 27 — gruodžio 2. Čia pirmu kartu susitiko Rooseveltas su Stalinu. Dalyvavo ir Churchillis. Roosevelto vertėjas ir patarėjas buvo Charles Bohlenas, dabartinis Amerikos atstovas Jugoslavijai.

Pirmas susitikimas buvo tik Stalino ir Roosevelto be Churchillio. Kalbėjo

DĖL PRANCŪZIJOS ATEITIES

Stalina siūlė, kad Prancūzija po karo turi būti nubausta už Petaino kolaboravimą su Vokietija. Rooseveltas sutiko ir siūlė, kad po karo Prancūzijoje nebūtų leista užimti valdžios

vietas vyresniems nei 40 metų, ypač tiems, kurie buvo valdžioje okupacijos metu.

Stalinas kalbėjo, kad Prancūzijai nereikia leisti atgaivinti Indokinijos kolonijos. Rooseveltas sutiko visu 100 procentų.

Antrame susitikime kalbėjo apie Lenkijos ir Baltijos valstybių reikalus. Tai buvo gruodžio 1.

DĖL LENKIJOS:

Rooseveltas prašė Staliną, kad tą klausimą jis spręstų, atsižvelgdamas į Amerikos vidaus reikalus. Jis sakė, kad Amerika 1944 turi rinkimus. Nors Rooseveltas nenoris būti kandidatas, bet jei karas dar truks, tai jis gali būti priverstas būti renkamas. Jis kalbėjo, kad Amerikoje yra 6 ar 7 milijonai amerikiečių lenkų kilimo ir, būdamas praktikos žmogus, jis nenori netekti jų balsų. Jis asmeniškai sutinką su maršalo Stalino pasiūlymu atstatyti Lenkijos valstybę ir pritarė, kad rytų siena būtų pastumta į vakarus, o vakarinė siena iki Oderio upės. Tačiau pridėjo, tikslis, jog maršalas supranta prezidento anuos vidaus politikos sumetimus, dėl kurių prezidentas negali dalyvauti tų klausimų sprendime net iki ateinančios žiemos. Maršalas atsakė, kad dabar jis prezidentą suptarė.

DĖL BALTIJOS VALSTYBIŲ:

Prezidentas pasakė, kad ir Jungtinės Valstybėse yra tam tikras kiekis amerikiečių lietuvių, latvių ir estų kilimo. Jis sakė, kad supranta visiškai, jog trys Baltijos respublikos praeityje buvo, kaip dabar vėl yra, Rusijos dalis, ir juokaudamas pridėjo, kad dabar, kada Sovietų kariuomenė vėl užėmė šias sritis, jis nesirengia dėl to kariuoti su Sovietų Sąjunga.

DĖL VOKIETIJOS:

Jau dalyvaujant pasikalbėjime ir Churchillui lapkričio 29 buvo svarstomas Vokietijos likimas. Stalina reikalavo, kad 50,000 — 100,000 Vokietijos karininkų būtų nužudyti. Rooseveltas juokaudamas sakė, kad jis tą nužudytųjų karininkų skaičių žymėtų 49,000 arba daugiau. Labiausiai Churchillis tam oponavo. Jis kalbėjo, kad negalima imti ir paprasčiausiu būdu nužudyti žmones, kurie buvo už savo kraštą.

Visi trys sutarė, kad Vokietija turi būti padalyta. Churchillis siūlė į 2 dalis, Rooseveltas į 5, Stalinui ir to dar neužteko.

Čia dar tik dalis tų dokumentų. Spaudoje buvo kelis kartus reikalaujama paskelbti visus, kad pasaulis matytų, kokis išdavimo sąmokslas buvo padarytas prieš Europą ir Aziją dar prieš Jaltos konferenciją.

SOVIETAI IR KLASTOJIMAS

Senatas birželio 17 paskelbė medžiagą, iš kurios matyti, kad per 4 metus Sovietai suklastoję 32 dokumentus, norėdami supjudyti vakariečius ar kompromituoti ypač Ameriką. Tarp tų dokumentų yra ir tariama žinia, kad Amerikos CIA palaikė santykius su Prancūzijos sukilieliais generolais. Prancūzai tuo buvo patikėję.

KUBA IR TRAKTORIAI

Castro kainą už Kubos belaisvius „pakėlė“: reikalauja traktorių už 28 mil. dolerių. Už juos paleis 1,100 belaisvių. Keleivikai pasijiks, kad galėtų juos keisti į Kubos belaisvius.

— Kuba išsiuntė 1,000 jaunų žmonių susipažinti su ūkininkavimu Sovietų kolchozuose ir sochuzuose.

— Sahara esąs klausimas, dėl kurio nutrūko Prancūzų ir Alžiro derybos.

KARD. E. TISSERANT išrinktas į Prancūzijos akademiją, kurioje narių yra tik 40.

ZENEVOJE DĖL LAOSO: LAUKIA

Trys Laoso princai žiuriche sutarė tartis dėl koalicinės vyriausybės sudarymo. Už to susitarimo nusigriebta dabar kaip už šiaudų ir vėl laukiama. O tuo tarpu Amerikos delegacijos Ženevoje žinioms komunistai Laose jau yra trylika mylių nuo Laoso sostinės. Nuo gegužės 3, kada buvo pasirašytas paliaubų susitarimas, komunistai jau užėmė 19 naujų karinių punktų. Amerika buvo pareiškusi, kad nesiderės, kol bus įvykdytos paliaubos, bet dabar derasi.

Raskit pažįstamų ministerijoje

Werner Merke 1956 per Sekmines atsidūrė vakarų Vokietijoje. Netrukus jis gavo nurodymą per kurjerį Kassely, kad vyktų į Austriją. Į Grazo universitetą teisų studijuoti.

Merke darbas pradėjo patikti. Spalyje jis išregistravo į universitetą. Jautėsi laisvesnis nei Berlyne. Partija dabar nedraus jam ir atsiskirti nuo žmonos. Gali studijuoti, o šnipinėti — jis ryžosi šnipinėti taip, kad neiškis galvos. Pirmas jo raportas buvo pateiktas per Kalėdas. Horst rodė juo patenkintas. "Jūs pasiliksite Graze, iki baigsite savo mokslus", buvo jo pareiškimas. Paskui pradėjo jį mokyti naudotis trumpų bangų siūstuvu, tokiu aparatu siunčiamas žinias priimti ir siųsti.

Tik grįžęs į Grazą, Merke susilaukė nelinksmo pranešimo. Universiteto vadovybė pranešė, kad rytų Berlyno semestrai jam neįskaitomi. Jei jis norės egzaminus laikyti, turi išklausyti visus 8 semestrus. Merke skubiai apie tai pranešė Horstui. Bet tas visai nereagavo. Tik 1957 balandį pranešė, kad Merke persikeltų į Bonną ir kad ten susirastų darbo.

Merke Bonnoje gavo tarnybą draudimo įstaigoje. Dienos — kaip ir visų tarnautojų. Tik tam tikrom dienom jis primdavo Horsto duodamus trumpų bangų siūstuvu nurodymus. Iš pradžių Horst reikalavo bendrų nuotaukų. Paskiau atsirado ir konkretūs reikalavimai: pvz. suminėjo trijų valdininkų iš užsienių reikalų ministerijos pavardes ir įsakė: susekti šių valdininkų gyvenimo aplinkybes ir jų įpročius. Vėliau Horst pranešė: raportas gautas; Bonnoje, x gatvėje x nr. gyvena ponija D., kurios vyras dirba užsienių reikalų ministerijoje; per šią poniją mėginkite sumegzti pažintis su užsienių reikalų ministerijos žmonėmis... Merke atliko, ką jis sugebėjo, ir Horstas buvo juo aiškiai patenkintas.

1957 per Kalėdas Merke buvo vėl rytų Berlyne ir susitiko su Horstu. Po visų raportų ir apklausinėjimo Horstas pareiškė:

"Nuo šiol jums nereikės pačiam žinias rankioti; jūs būsite rezidentas. Tai reikiama: aš jus skiriu agentų grupės viršininku. Jūsų pareiga naujokus pamokyti, paremti ir prižiūrėti, priimti iš jų pranešimus, įvertinti ir su savo pastabom persiųsti į rytų Berlyną". Žiūrėdamas, kokį įspūdį Merkei darys tas pareiškimas, Horstas toliau kalbėjo: "Pirmą naująją aš jums netrukus parodysiu. Ji yra 26 metų ir vadinasi Igeborg Rohvedder. Aš jai pavadėčiau baigti vertėjos kursus, egzaminus išlaikyti galima su geriausiais pažymiais ir paskui stengetis gauti tarnybą užsienių reikalų ministerijoje... Ligi to laiko ji gaus atskirus uždavinius tiesiai iš manęs. Ji yra paruošta pakankamai naudotis trumpų bangų siūstuvu. Jūs kas mėnuo jai sumokėsite 150 markių ir ją stebėsite".

"Paskiau — tęsė Horst — aš jums pristatysiu antrą agen-

KORUPICIJOS IR NETVARKOS LIZDAI NEW YORKE

New Yorke auga pasipiktinimas' netvarka ir korupcija. Komisija ėmė tirti elektros tiekimo netvarką, dėl kurios antardinį Manhattane 5 kv. mylių plote dingio srovė 4 valandom, tūkstantiai keleivių įstrigo požeminiais traukiniuose ar namų keltuvuose. Kita komisija tiria mokyklų statybos apsilėdimą, dėl kurio iš 860 mokyklų net 845 yra su kurais stogais ar kitais trūkumais. Apie 20 pareigūnų tardomi dėl kyšinių mokyklų pastatų priimtą. Trečia komisija tebetardo bingo sukčius.

Šnipų tinkle (3)

tu. Ji yra 19 metų ir vadinasi tiesiai Barbara. Štai jos paveikslas, o čia žiebtuvėlis. Kai ją suklusite Duesseldorfe — apie tai gausite tikslesnius nurodymus vėliau — Barbara turės tokį pat žiebtuvėlį. Jai yra pavesta išlaikyti brandos egzaminus, teisę studijuoti, puikiai išlaikyti egzaminus ir paskui stoti į užsienių reikalų ministeriją".

Merke neišlaikė nustebimo. "Ką jūs galvojate, tokiu ilgus distancijos bėgimu norėdami infiltruoti ministeriją? Tai juokinga. Tai priklauso nuo daugelio nežinomų. Ar mergaitės išlaikys egzaminus? Ar jos gaus gerus pažymius? Ar jos turės

VIENOS ATVIRKŠČIAS ŽODYNAS

Prezidentas Kennedy pareiškime apie Vienos konferenciją kalbėjo, kad tie patys žodžiai skirtingose uždangos pusėse ne tą patį reiškia. Ta proga Journal American pasikalbėjimui su komunistais surašė "žodyną", kuris išverstų žodžius iš vienos ideologijos į kitą, ar viena stalo pusė suprastų, ką turi galvoje kita. Tokio žodyno keli pavyzdžiai Chruščiovui suprasti:

Laisvė — Rusijos pilietis turi laisvę daryti tai, ko nori jo vyriausybė. Rusijos valstybė turi laisvę pavergti pasaulį, bet laisvasis pasaulis neturi laisvės tam priešintis.

Žodžio laisvė — teisė pasakyti tai, ko nori komunistų partija, visa kita jau vadinama kitu vardu — išdavimu.

Spaudos laisvė — teisė spausdinti viską, ką diktuoja komu-

tokių santykių, kurie jom atidarytų kelią į ministeriją? Ar tokioj distancijoje jos iš viso išsilaikys?"

Horst nekantriai mostelėjo. "Tai jau mano reikalas. Gal ilgus distancijos planas yra iš viso geriausias metodas išgauti į tokias svarbias įstaigas, jose turėti gerai ištreniuotus žmones, kurie yra prie mūsų pririšti neatitraukiamai ir kurie yra virtę rutinos žmonėmis savo pranešimuose ir veikloje. Tokiem kito kelio nėra — tik ištikimybė mum".

Ar bus kitoks kelias ir jam, Werner Merkei, kai jis grįš į vakarų Vokietijos sostinę ir turės prižiūrėti veiklą dviejų jam jau nurodytų mergaičių?

(Bus daugiau)

nistų partija. Nieko kito negali būti rašoma nei skelbiama per radiją, nei rodoma televizijoje.

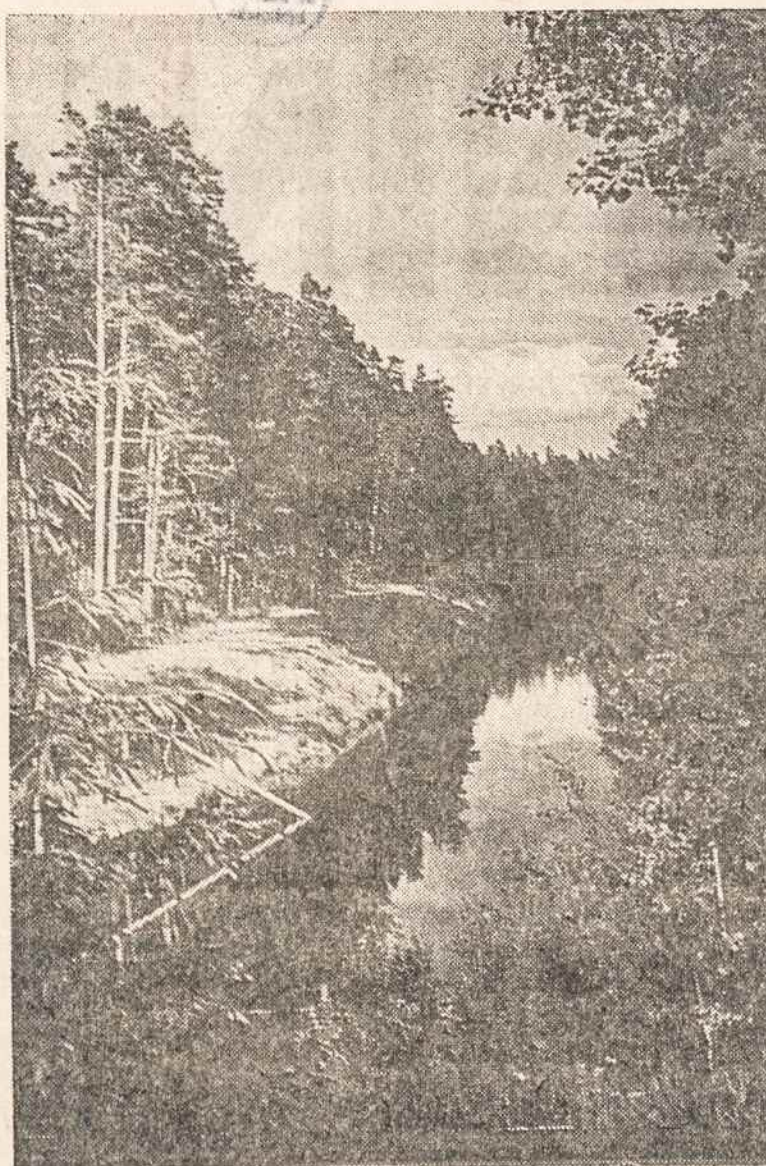
Agresija — bet kuris laivojo pasaulio veiksmas komunistui sulaukyti.

Kolonializmas — pastangos sulaukyti komunistus, kurie nori tautas pasiimti į savo kontrolę. Amerika labiausiai komunistų nori tautas paimti į savo kontrolę priešintis, dėl to ji vadinama "didžiausio kolonializmo" atstovu.

Išlaisvinimas — laisvų valstybių laisvės atėmimas raudonosios armijos pagalba ir tos laisvės perdavimas Kremlui.

Taika — komunistų dominavimas pasauly.

Taikinga koegzistencija — pasidavimas komunistų dominavimui be pasipriešinimo.

AUGUSTAVO kanalas.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

KAIP BUVO SODINAMOS BULVĖS?

Lietuvoje laikraščiai gausiai skelbia nurodymus, patarimus ir pabarimus dėl sėjos. Ypačiai barama už pėrvėlyvą sėją. I. Vazonienė, žemės ūkio tyrimo instituto vyresnysis bendradarbis, S. Litva laikraštėje paskelbė konkrečių davinų apie bulvių sodinimą.

Esą kolchozai ir sovchozai lig šiol duoda menką bulvių derlių. Svarbiausia priežastis — vėlyvas sodinimas. Dotnuvos

selekcijos stotis rado, kad bulvės, pasodintos birželio 1-5, davė 27-105 cn. ha mažiau nei pasodintos balandžio pabaigoje ar gegužės pradžioje. Tuo tarpu šiomet ligi gegužės 15 buvo pasodinta 60 proc. Kelmės, Tauragės, Nemenčinės, Šilalės, Rietavo rajonuose. Tuo tarpu tik 10 proc. Kazlų Rūdos, Vilkaviškio, Kalvarijos, Zarasų, Iganilino, Utenos ir kt. rajonuose. Viena turėtų būti pasodinama iki 48-55,000 diegų, o dažnai pasodinama tik 25-35-000. Dėl to ir derlius mažesnis.

Pramonės biurokratija

Vilniaus odų kombinatas ir kiti avalynės fabrikai nesulaukia kulnelių ir kurlalių. O juos turi gauti iš Kauno "Apvijų" fabriko. Pusantrų metų tą reikalą svarsto lengvosios pramonės valdyba, bet ligi šiol neišsprendė klausimo, kaip paskubinti kulnelių gavimą.

Lomonosovas Lietuvoje

Mokslų akademijos valdyba paragino Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir kt. organizuoti rusų M. V. Lomonosovo sukaktuves jo 250 metų gimimo proga.

Dviračių gamyba

Vilniaus gyventojas L. Keningiser skundėsi pirkes sūniui Šiaulių gamybos dviratį "Orliok", bet džiaugsmo turis mažai — viena kamera pasirodė orą laikanti tik 2-3 valandas, padanga per didelė — nuo rato nukrinta.

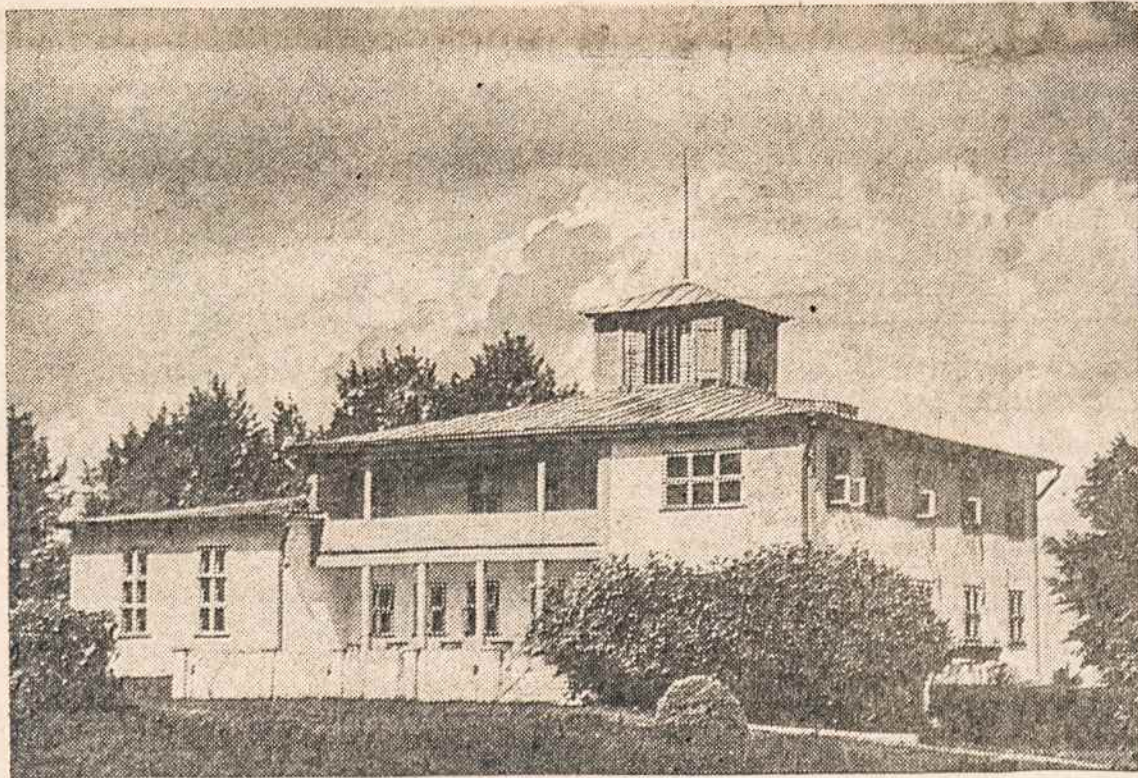
Atlyginimas piniginis

Ukmergės rajone kolchozas "Lenino keliu" pirmasis ėmęs mokėti už darbą kolchoze pinigais.

Prašom siųsti mane į plėšinius

Iš Kauno gegužės 26 išvežti į Kazachstaną tinkuotojas E. Bogužinskas, dažytojas J. Daškevičius, taip pat J. Belinskas, Petrušev ir kt. Prieš kelias dienas į sovchozus Kustanajaus srity Federovo rajone buvo išsiųsta kita grupė. Kad būtų išpūdis, jog jie keliauja savu noru, laikraštėje skelbia ir Bogužinsko prašymą: "Prašau mane išsiųsti į plėšinių statybą". Miesto komitetas maloningai prašymą patenkino.

— Anglijoje gyventojų yra 52.5 mil. Per 10 metų priaugo 2.4 mil. Gyventojų tirtumas 1 kv. myliai 790. Ją pralenkia tik Olandija su 893 gyventojais. Amerikoje kv. myliai tenka 49, Japonijoje 642, Sovietuose 23.3, Lietuvoje 86.5.

POILSIO NAMAI prie Vygrių ežero.

Prašau nepykit, kokia yra gyvenimo prasmė?

Klausimas, kuris kyla komunistinio režimo kraštuose tarp jaunimo, tačiau komunistai pripažįsta neturį paruošto į jį atsakymo

*

Apie tai pasakojo profesorius Adam Schaff, Varšuvos universiteto filosofijos fakulteto dekanas ir sykiu komunistų partijos centro komiteto narys, kuris prieš mėnesį lankėsi Prancūzijoje ir Amerikoje. Jis pasakojo apie savo studentų seminarą, kuriame syki studentas tarė:

"Prašau, nepykite — bet ar negalėtumėt paaiškinti, kokia yra gyvenimo prasmė". Profesorius marksistas sakė: "Iš pradžių pamaniau, kad studentas nori pasijuokti iš manęs. Bet kai į studentą pažvelgiau, kai pamačiau šimtus akių, stebiniū mane atsidėjus, supratau, jog tai rimtas dalykas. Tai patvirtino ir tylą, su kuria jie klausė mano paaiškinimo".

Koki tie marksizmo profesoriaus aiškinimai buvo, jis nepasakojo. Tačiau jis sakė, kad per eilę kitų mėnesių jis priėjęs išvada, kad tol, "kol žmonės miršta, kenčia, netenka tų, kuriuos mylėjo, tol turi pilną pagrindą klausimai apie gyvenimo prasmę".

Komunizmas atmetė religiją, kuri duoda atsakymą į klausimą dėl gyvenimo prasmės. Bet komunizmas nepajėgė išimti klausimo dėl gyvenimo prasmės iš jauno žmogaus prigimties. O tas klausimas itin daros gyvas ten, kur yra atmetta religija, galinti į jį atsakyti.

Marksizmo profesorius Schaff pripažino, kad marksizmas neturi į jį atsakymo; komunistų galvojimas tam nesą paruoštas. Marksistinė filosofija, mano jis, turėtų kuo greičiau imtis problemų dėl atskiro asmens likimo. Tai kas, kad valstybė reikalauja tam tikros veik-

Propaganda per jaunimą

Maskva sustiprino propagandą už "tarptautinį jaunimo forumą", kuris šaukiamas Maskvoje liepos 25 — rugpjūčio 3. Dalyvaus iš 80 kraštų komunistinio jaunimo delegacijos. Kokia kryptis, matyti iš programos: jaunimas ir taikinga koegzistencija, jaunimas ir kovai prieš kolonializmą, už tautinę nepriklausomybę ir taiką, jaunimas ir nusiginklavimas. Iš Amerikos delegacija nenumatoma. Maskva aštriai puola tas tarptautines organizacijas, kurios atsisakė dalyvauti.

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C.

GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

vyrų ir moterų eilutėms, apsiaustam, suknelėms ir kt. Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės

Specialiai žemos kainos tiems, kurie siunčia audinius į užsienį.

Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Mašyotos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

VILNONES MEDŽIAGOS JŲSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą

PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MŪS IR BŪSITE PATENKINTI

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.
Tel.: AL 4-8319

DABAR JŲS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite/skambinkite daugiausiai patyrumiam kelionių biurui į R. Europą

Mes padedame jums atsikviesti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Intourist

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminiams į bet kurią SSSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutauptysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

- NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N.Y., 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 1-8208
- BROOKLYN 21, N.Y., 506 Wilson Ave. — Tel.: HY 1-5290
- LAKEWOOD, N.J., 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N.J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2898
- HAMTRANK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel.: TO 7-1575
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel.: WA 5-2737
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N.J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave., — Tel.: WA 2-4035
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. — GL 8-2256
- PASSAIC, N.J., 176 Market Street — Tel.: GR 2-6387
- DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue — Tel.: VI 1-5355
- ATHOL, Mass., 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- LOS ANGELES 22, Calif., 990 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- VINELAND, N.J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

MERCURY Parcel & Trading Co.

943 Elizabeth Avenue

Elizabeth, N. J.

Skyrių veda JONYNA SISIENE

Phone: ELizabeth 4-7608

Siuntiniai į —

LIETUVĄ, UKRAINĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir kitus kraštus

SIUNTINIŲ PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS

Didelis pasirinkimas vilnonių atraižų vyriškom bei moteriškom eilutėms, paltams; vilnonės skaros, kilimai, lovų užtiesalai ir kt. • Pirmam užsakymai ir raštu. Jums patarnaus lietuvi moteris, kalbanti įvairiom kalbom. Mandagus, kruopštus ir nebrangus patarnavimas.

Kviečiame jus tapti mūsų klientais

Atidara nuo 8:30 val. ryto iki 8:00 val. vakaro
Sėkmadieniais nuo 8:30 val. iki 4 val. popiet.

Pagrindinė kontora: 80 East 7th Street, New York 3, N. Y.

Krautuvė: 75 East 7th Street • Tel. OR 4-3930

Mūsų firmos geriausia rekomendacija — tai tūkstantai pastovių klientų visoje Amerikoje

DARBININKAS

Published semi-weekly except holidays
weeks and July and First week in
August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCIS FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metais	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusel metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija talso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai
nėsi saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūna
tinal išreikšia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 5-7281

Koezistencija ar rezistencija?

Gyvenimas reikalauja abiejų. Reikalauja sugyvenimo arba rezistencijos. Niekas negali gyventi vieni vienas nei gyvenamas drauge su kitais daryti, ką tikta išsigėdžia. Reikalauja ir pasipriešinimo arba rezistencijos. Nėra leista dėl sugyvenimo su kitais pakęsti pikta. Koezistencija paremta siekimu gero, rezistencija — kova su blogiu. "Viskam, kas yra blogo kituose ir mumyse, galioja ne koezistencija, o rezistencija" (dr. J. Girnius).

Koezistencija buvo ir yra reikalinga tiek atskiriems žmonėms bei jų grupėms, tiek ir atskirom valstybėms bei tautom. Valstybių viduje siekiama atskirų politinių bei kultūrinių grupių deramo santykiavimo, kad būtų išlaikyta tvarka ir pasiekta didesnės gerovės. Tarp tautiniam gyvenime koezistencija yra pagrįstas atskirų valstybių bendradarbiavimas. Taip buvo ligi šiol ir taip yra dabar.

Tiktai mūsų dienomis iš koezistencijos daroma iškraipa. Sovietų Sąjungos propagandoje ji reiškia sutikimą gyventi bolševikų diktuojamomis sąlygomis. Tai nebe koezistencija, o pasidavimas. Koezistencija reikalauja tam tikrų nuolaidų iš abiejų pusių, o bolševikai tesupranta nuolaidas iš vienos šalies. Atsakymas tegali būti rezistencija, kadangi negali būti koezistencijos ten, kur yra priversta ir nelaisvė. Kas su tuo sutiktų, save naikintų. Tai priešinga žmogiškajai prigimčiai. Ji išsiskaido pasipriešinimui ir kovai.

Rezistencija taip pat yra žmonių gyvenime visais laikais, nes mūsų gyvenimas nėra vi-

sai laisvas nuo pikto antpuolių. Žmonėms tenka kovoti ir su savimi ir su kitais. Taip buvo ligi šiol ir taip yra dabar.

Tačiau mūsų dienomis rezistencija dar virto šūkiu, užkėlusiu judėjimu prieš užmačius primesti kitiem prievartingą savo santvarką. Tai šūkis kovos už nepriklausomybę ir savarankišką gyvenimą. Jis labiausiai išpopuliarėjo paskutiniojo karo ir pokario metais — rezistencijoje prieš vokiečius nacius ir rusus bolševikus. Sovietinė tiranija ir po karo tebeslegia ir tebežudo pavergtas tautas. Rezistencija dėl to yra kova už tautos egzistenciją.

Bolševikų pirmos okupacijos metu, kaip vaizdžiai liudija pačių enkavedistų surinktos žinios, rezistencija buvo apėmusi visą lietuvių tautą. Lietuviai spontaniškai sukilo prieš krašto pavergimą, kai tik prasidėjo Vokietijos karas su Rusija. Lietuvos ištisos vietovės su Kaunu buvo išlaisvintos anksčiau, negu pasiekė pirmieji vokiečių daliniai.

Sukilimas nebuvo ruoštas naujam priešui pasitikti, o Lietuviai nepriklausomybę grąžinti. Tą uždavinį vykdė laikinai Lietuvos vyriausybė. Deja, Lietuva laisvės neatgavo ir toliau turėjo kietai kovoti su vokiečiais naciais, tiek ir su nauja bolševikų okupacija.

Minėdami kruviną rezistencijos dvidešimtmetį, lenkiam galvas visiem tautos didvyriams — kritusiems ir tebekovojantiems, nukankintiems ir tebekankinamiems. Mes karštai tikime jų auko pergale. Gi mūsų nusistatymas, kol Lietuva bus išlaisvinta, palieka rezistencija, o ne bolševikinė koezistencija bet kurio pavidalu.

Amerikoje 1941 birželio 24 skaitytojai buvo nustebinti naujom žiniomis iš Lietuvos. Drauge ir kituose laikraščiuose tą dieną pirmame puslapyje skaitė didžiules antraštes: "Lietuvoje paskelbta nepriklausomybė. Krašte vyksta sukilimas prieš komunistinius okupantus. Sudaryta nauja Lietuvos vyriausybė. Pulk. Skirpa premjeru". Papildomai dar tą patį dieną: "Ir su gen. Raštikiu apsaugos ministeriu".

Kitom dienom vis daugiau ir daugiau žinių apie Lietuvos sukilimą prieš sovietinę okupaciją, tos okupacijos žiaurumus, Laikinają Vyriausybę.

Tos pirmos žinios Amerikos lietuvių laikraščius pasiekė iš Berlyno. Bet ir ten buvo mažai žinių, kas iš tikrųjų darėsi pačioje Lietuvoje. Tik kai Ameriką pasiekė po sukilimo Kaune išėjęs naujas dienraštis "Laisvė", Amerikos laikraščiai kartoję jo žinias ištisom savaitėm.

Su žiniomis iš Berlyno ėjo ir pirmieji vertinimai apie vyriausybės asmenis, jos liniją. Vieni reikė besąlyginį entuziazmą ir pritarimą Laikinajai Vyriausybei, kiti skelbė įtarimą, kad vyriausybė gali būti tik "iškamša"; tretieji emė abejoti, kam iš viso sukilimas buvo reikalingas.

MINISTERIO ŽADEIKIO IŠPĖJIMAS

Toje nežinioje Lietuvos atstovas ministeris P. Žadeikis rado reikalo viešai prabilti ir išspėti. Liepos 8 jis rašė:

"Kauno, Vilniaus ir visos Lietuvos lietuviai sukilo įkvėpti vien Lietuvos nepriklausomybės troškimu ir, žinoma, ne tam, kad tarnauti naujos okupacijos tikslams. Galimas daiktas, kad Sovietų ir jų simpatikų propagandos mašina bandys lietuvių sukilimą peikti ir dergti. Gal būt, prikaišios naciškumą. Tačiau kiekvienas nuoširdus lietuvis, kiekvienas kenčiančios Lietuvos draugas, skaitys savo pareigą priekaištus atremti" (Darbininkas 1941 liepos 8).

Lietuvos ministerio išpėjimas pasitvirtino. Pasitvirtino labiausiai po 20 metų. Niekada sovietinė spauda ir radijas Lietuvoje tiek nekalbėjo apie 1941 birželio 23 sukilimą, kaip šiemet. Negalėjo apie jį tylėti, kaip neištylėjo ir apie ant-

Dvi to paties birželio artimos datos išreiškia dvejopą Lietuvą: birželio 14 — kakinamą, kenčiančią Lietuvą; birželio 23 — rezistuojančią kovojančią Lietuvą 1941 birželio 23 sukilimas prieš sovietinę okupaciją yra pradžia masinės ginkluotos rezistencijos, kuri demonstravo kovojančią Lietuvą; kuri ilgainiui ginklus pakeitė kitom kovos priemonėm, bet nepakeitė tautos pasiryžimo išlikti lietuviška.

rosios bolševikų okupacijos partizanų veikimą. Negalėjo tylėti, kada tarp lietuvių daugumos yra bendras įsitikinimas, jog sukilimas turėjo didelės politinės propagandinės prasmės — niekais pavertė Sovietų tvirtinimą, kad lietuvių tauta pati ir laisvu noru įsijungusi į Sovietų Sąjungą. Ano meto laikraščio žodžiais sakant: "Legendos, kad lietuviai savo noru prisijungė prie Sovietų Rusijos, per sukilimą išblaškytos". (Darbininkas 1941 liepos 22).

Sukilimas buvo daugumos suprasimas kaip lietuvių tautos valios pareiškimas ir pasiryžimas nusikratyti svetimą okupaciją ir atgauti valstybinę nepriklausomybę. Tai nesuklastotas valios pareiškimas, nes jis paliudytas kančiom ir krauju, laisvų žmonių laisvai paaukodu už šalies laisvę.

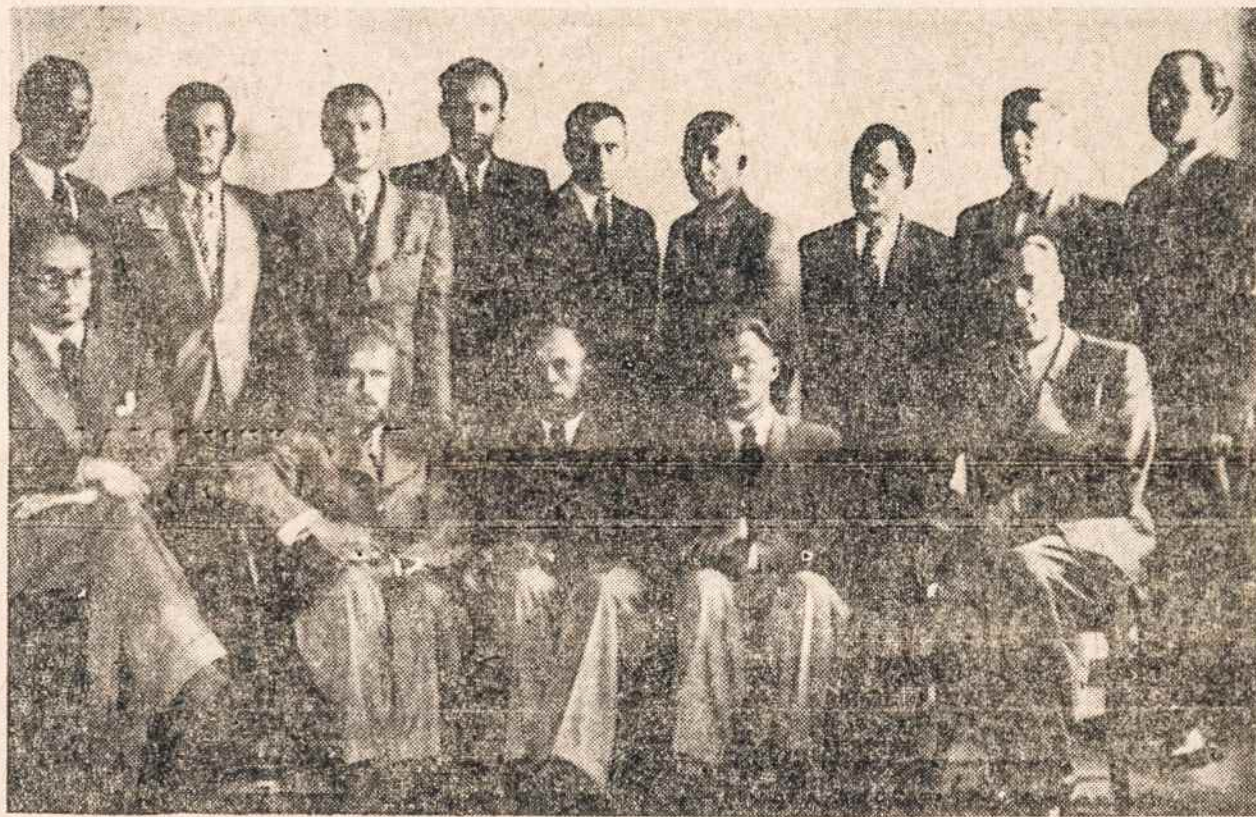
Tai tiesiai užtikrinti, bolševikai dabar ir stengiasi sujungti tuos, kurie sukilime dalyvavo ir jam vadovavo. Stengiasi įkalbėti, kad sukilimas — tai darbas hitlerininkų, liudies nusikaltėlių. Taip, kaip ministeris Žadeikis ir buvo spėjęs. Tačiau jeigu ministeris ra-

gino tokius priekaištus atremti, tai pirmieji, kurie tuos priekaištus atrėmė, buvo ... sovietinis NKVD Lietuvoje. Sovietų NKVD atrėmė prieš 20 metų tuos priekaištus, kuriuos dabar sovietinė propaganda skelbia. Sovietų NKVD liudijimai parodė, kad tai nebuvo hitlerininkų ar atskirų avantiuristų darbas; kad pasipriešinimas sovietinei okupacijai ir komunizmui buvo apėmęs visą lietuvių tautą.

NKVD LIUDIJIMAS

NKVD pareigūnai 1941 iš Lietuvos pabėgo, bet nespėjo išsivežti savo slapto raporto, kuris surašytas 1941 balandžio 14 ir pasirašytas vidaus reikalų komisaro A. Guzevičiaus ir NKVD antrojo skyriaus viršininko Todeso. Tas raportas prasideda šiais žodžiais:

"Nuo pat sovietinio režimo įsteigimo Lietuvoje kontrrevoliucinis nacionalistinis elementas išaugo į aktyvų antisovietinį judėjimą, kuris pasirinko pagrindiniu savo priešiškos subversinės veiklos metodu kontrrevoliucinių lapelių ir anonimių laikraščių platinimą.

LIETUVOS laikinoji vyriausybė 1941 m. Iš k. į d. — pirmoje eilėje sėdi: V. Zemkalnis, St. Raštikis, J. Ambarzevičius, J. Pajaujis, A. Novickis; antroje eilėje stovi: B. Vitkus, dr. B. Vencius, J. Senkus, A. Damašius, J. Šlepetys, J. Matulionis, M. Mackevičius, Pr. Vainauskas, L. Prapuolenis.

dar pridėtinis darbus: valdyvome sniega, vežiodavome vagonėlius su anglimi, atlikdavome įvairią ruošą ir k. Gi pagrindinis mūsų darbas buvo prieš anglies kasimo angų, prie kurių iš žemės vidurių išversdavo grubią anglį. Kaliniai, priskirti "Judėjimo" komandai, stumiamais rankiniais vežimėliais (tačkomis), nuožulnių tuneliu, atveždavo anglį iki mūsų. Cia jį išversdavo į didžiulius piltuvus su sietais, kad atsijotų anglies trupinius ir dulkestes prieš tikėjimą ir kunigus. Netekęs vienos rankos, jis varžėsi su kitais. Neturėdamas jokių prižiūros pareigų, jis tarėsi turįs pareigą prižiūrėti, kaip aš dirbu. Kai jėgos visai išsekdavo, jis laikė tai mano piktą valią, priekaištavo, grasino, koliojo grubiais žodžiais. Buvo tikrai apstėtas kunigų neapykanta ... Vieną kartą, prikrišęs man prie veido sugniaužta kumštį su luitu anglies, šaukė užtušias. Aš neregavau. Nebuvo reikalo nė veido valytis, nes po keletos valandų būdavo daugiau panašūs ir afrikiečius, negu ir europiečius. Tą naktį jis buvo ypač įsiutęs. Susirūpinau, kad savo įsiutime gali nesuįvaldyti ir mane nudėti ... Meldžiausiai ir atlikau sąžinės sąskaitą. Mane suramino vienas senas rusas, nuoširdus ir tikintis. Jis atsiprašė už tą savo tautos fanatišką jaunuolį.

— Tokie tie mūsų jaunuoliai, — aiškino man, — persunkti neapykanta, nes taip sovietinės valdžios išauklėti ... Ta velniška valdžia yra įskiepiusi ateizmo nuodus dar vaikams ... Dabar matomi vaisiai: protas užkrėstas klaidom, širdis sužalota, papročiai sugėdė...

Tauris darbininkas rusas ne tiktai mane guodė, bet ir pasirūpino, kad išsilenkčiau pavojaus. Matydamas, kad vis labiau netenku jėgų, nukreipė mane į ambulatoriją ir dar užtarė pas gydytoją moterį, kuri mane pasiuntė į ligoninę. Dviejuose ligoninėse išbuva 40 dienų. Tasai poilsis buvo vienintelis vaistas nuo distrofijos ir anemijos, nes vaistų šiaip ar taip neturėta, o maistas mažai kuo buvo geresnis, negu sveikųjų. Išėjęs iš ligoninės, savąjį darbą būrį radau jau bedirbantį dieną. Darbo komandos kapas mane paskyrė darbu mažiau sudėtingam, bet pakankamai varginiam — į medinę dėžę rinkti anglies liekanas, kurių nesusemdavo keltuvas, ir krauti į vagonėlį. Iš-tisas 8 valandas be pertraukos teko lankstyti ir klauptis, kas labai vargino, bet turėjau laimės dirbti su jaunuoliu iš Dniepropetrovsko, abudu gerai sutarėme ...

Nuo naujų metų, sausio 1948, buvau paskirtas žymiai sunkesniai darbu. Mano už-

"Pagrindinis juose dalykas — ragina nuversti sovietinę valdžią, sabotuoti, boikotuoti SSSR vyriausios tarybos rinkimus, platinti piktus melus apie partiją ir valdžios lyderius ir skleisti provokacinius gandus apie 'ateinantį' karą tarp SSSR bei Vokietijos" ir kt.

"Masiškai platinami antisovietiniai lapeliai visose sovietinėse Lietuvos srityse.

"Antisovietinių lapelių ir anonimių laikraščių autoriai bei platintojai, kurie buvo išaiškinti eilėje įstaigų, pasirodė esą nariai kontrarevoliucinių formacijų iš tarpo buvusių antisovietinių politinių partijų ir organizacijų, nacionalistinis mokyklinis jaunimas ir studentai. "Aktyviausiai, apskritai imant, lapeliai buvo priešiško elemento platinami rengiantis rinkimam į SSSR vyriausią tarybą".

Toliau raportas mini tos "priešiškos veiklos" ženklus atskirose apskrityse ir miestuose laikotarpyje nuo sovietinio atėjimo iki 1941 sausio 15.

Kokios rūšies ta veikla, kas joje dalyvauja, iliustracijai suminiame vieno Kauno pavyzdį.

Pagal raportą Kauno mokyklose nuo rugšėjo mėn. surinkta lapelių su šūkiomis: "Lai gyvuoja nepriklausoma Lietuva", "Šalin komunistinis terorąs", "Lietuva lietuviams". Tokių lapelių surinkta per 50. Išaiškinta, kad tai buvo darbas gimnazijų mokytojų organizacijos, apėmusios Kauno, Vilniaus, Ukmergės ir kitų miestų mokyklas, iš jų 26 sumiti, Suminėtoms pavardės.

Kaune spalįje rinkimų metu pasirodė atsišaukimų "Lietuviai", "Ūkininkai". Pasirodė laikraštis "Laisvoji Lietuva", spausdintas rotatorium. Suėmus suminėtus asmenis ir darant kratas rasta rotatorius, matricos, kuriom buvo spausdinama "Laisvoji Lietuva". Rasta dar 40 egzempliorių biuletenio "Laisvosios Lietuvos Sąjunga". Ano laikraščio "Laisvosios Lietuvos", buvo spausdinama 500 egz.

Kaune gruodžio sausio mėn. išaiškinti universitete multiplikuoti atsišaukimai "Lietuviai studentai ir studentės", pasirašyti "Lietuvos aktyvistų partizanų sąjungos Kauno skyriaus". Rasta taip pat atsišaukimų "Lietuviai, nepasiduokime maskoliam". Tuo tarpu neišaiškinta, kas platino. Bet išaiškinta vėliau.

Kaune 1941 vasario 16 22 val. studentai ir gimnazistai mėgino daryti antisovietinę demonstraciją prie Nežinomo Kareivio kapo, bet buvo iš anksto apie tai žinia, buvo sumiti 10 studentų bei mokinių, ir demonstracija sukludyta. Sumitieji prisipažino priklausę kontrrevoliucinei organizacijai "Lietuvos aktyvistų partizanų sąjungai", kuri veikė universitete; prisipažino, kad jie turėjo rotatorių ir spausdino anuos atsišaukimus.

Ir toki liudijimai eina iš kiekvienos apskrities. Jie yra įrodymas,

kaip pasipriešinimo dvasia buvo apėmusi visą Lietuvą, labiausiai jaunimą, moksleivius, studentus, darbininkiską jaunimą. Čia ne hitlerininkai ir liaudies priešai, bet tos liaudies žiedas, per nepriklausomybės metus patriotiškai subrendusi aktyviausia tautos dalis. Atskiri asmenys telkėsi į mažus branduolius, kaip jie buvo išmokę ir iš savo literatūrinių skaitymų, iš Vaižganto Vaduvų krašto susibaudėlių.

Tik tokioje gyvoje ir aktyvioje tautoje galėjo rastis gilaus atgarsio ir talkos Lietuvių Aktyvistų Frontas, kai jis atliko istorinę misiją — paruošė ir paskelbė lietuvių tautos sukilimą prieš okupantą už nepriklausomą Lietuvą 1941 birželio 23.

(Bus daugiau)

vielių. Drauge su manimi dirbo ligi mirties išsekę žmonės.

Anglies krovėjai dirbo 8 valandas nepaisant, koks buvo oras. Nors ir būdavo sniego pūgos ar temperatūra nukrisdavo žemiau nulio iki -43 laipsnių Celsijaus, vis tiek reikėdavo atidirti 8 valandas. Tiktai nukritus temperatūrai žemiau 44 (pasiekdavo iki 60) būdavo dažniau keičiamos pamainos būtiniam darbui. Vairė lyg mirčiai žmonės pabrėždami: "Socialistinė pramonė reikalinga anglies".

Bet kas gi kalta, kad vergų darbas neproduktingas? ... Tai ne darbas, o šalčio karo frontas. 1948 metais, kai buvau ligoninėje, nebuvo tos dienos, kad kuris iš angliakasių nebūtų netekęs rankos, kojos, gyvybės ... Netekdavo sąnarių darbo metu arba nušaldavo rankų ir kojų pirštus ... Nesirūpinta jokia sanitarine apsauga, nepaisyta žmonių sveikatos, nesilaikyta nustatytų taisyklių. Dirbama buvo net iki 16 ir 17 valandų per parą ...

PIETRO LEONI, S. J.

VATIKANO ŠNIPAS

IŠTRAUKOS IŠ KNYGOS "SPIA DEL VATICANO"

(21)

Gydytojo apžiūrėjimas rado mane netinkamą dirbti po žemę. Buvau priskirtas trečiajai dirbančiųjų grupei, arba lengvesniam fiziniam darbui. Vorkutoje buvo iš viso keturios dirbančiųjų kategorijos: sunkaus fizinio darbo, vidutinio, lengvojo ir individualaus. Pirmajai kategorijai priskiriami kasė anglį po žeme. Kitos trys kategorijos to anglį tvarkė lauke. Invalidai nebuvo skiriami jokiam darbui. Bet tai tiktai teorijoje, kad manytum, jog Vorkutoje buvo laikomasi žmogiškojo teisingumo. Praktikoje kiekvienam kaliniui iščiulpdavo paskutines jėgas, Kas yra mažiau ar daugiau darbingas, sprendė ne tiktai gydytojai, bet ir stovyklos vadovybė, milicija ir visokie darbu vadovai — kapai grynai savo nuožūra. Be to, ir tas skirstymas sunkesniai ar lengvesniam darbui buvo surištus su darbo normom, kurios kiekvienai kate-

gorijai buvo per didelės, prašoko kalinių jėgas, juo labiau, kad buvo prastas maistas ir apvalkalas, menki įrankiai ir žiaurus poliarinis klimatas.

Ketvirtą ar penktą dieną anglies kasykloje (nr. 8) buvau pristatytas Vorkutos "Anglies pagausinimo" vadybai. Apyvendino skurdžiuose barakuose, darbui aprūpino tokiais drabužiais: gavau megstinuką, sportinį, bet daugiau panašų į skudurą; porą vatinių kelnų, dvi poras autų, porą vatinių kojinių su medžiaginėm šliurėm; vatiniuką (tokį švarką), jau vartotą ir sulopytą; suteptą biretę ir neva vatines pirštines, kurios vargu ar buvo vertos savo vardo.

Tam pačiam darbui buvo trys atmainos. Jos keitėsi. Mūsų ejo darban naciškai — nuo 11:30 val. Turėjome pakęsti tuos, kurie dirbo nuo 4 val. popiet. Mūsų darbas baigdavosi 8 val. ryle, bet neleidavo išėiti, kol atlikdavome

KŪRYBOS PRIEDAS

LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODA BOSTONE

Nepriklausomoje Lietuvoje, be atskirų dailininkų parodų, buvo ruošiamos ir rudeninės, pavasarinės, taip pat ir apžvalginės, įvairių dailininkų jungtinės arba atskiros jų draugės parodos. Lietuvių dailininkai Bostone buvo suruošę eilę savo parodų, pvz. V. Vizgirda, A. Elskus, L. Židonytė, K. Zoromskis, J. Pautienius, A. Rūkštelė ir kt.

Paskutiniu metu Bostono skautų sąjūdis su vietos skautų draugove, ir Vytimi, talkininkaujant filisteriams, suruošė Bostone esančių dailininkų darbų parodą.

Pavedus turimų darbų surašymą, paaiškėjo, kad Bostono lietuviai turi per 160 įvairių mūsų dailininkų darbų, todėl gausios parodos patalpos jau negalėjo jų visų sutalpinti.

Dail V. Vizgirdai padedant, buvo atrinkta tik dalis šių darbų, būtent 86, nors paskutiniu metu atsirado keli neįtraukti į katalogą.

Atranka buvo padaryta tam,

kad būtų atstovaujama visi dailininkai, todėl išėjo ji gana neįlygi: šalia labai gerų darbų, pateko vienas kitas ir gana menkas, gana atsitiktinis ir tam dailininkui gal visai nebūdingas darbas.

Patys darbai buvo paskirstyti į dvi sales: vienoje išstatyti tie, kuriuos iš dalies tektų priskirti vadinamiesiems realistams, o antroje susiešti "modernistai".

Per abu kambarius ir laiptuose buvo išstatyta 29 dailininkų darbai; jų tarpe ir kai kurių mūsų meno pradininkų.

J. Mackevičiaus (1872-1954) saulėta Capri sala. Ant. Žmuidzinavičiaus (1876) Rumšiškių kaukakalnis, Ad. Varno (1879) Ruduo Lietuvoje. Žiema Lietuvoje, Ruduo, Saulėlydis prie Michigano ežero, E. Kulviečio (1883-1959) Kaimo trobelė Kolumbijoje, K. Simonio (1887) Tiltas, Fantazija, Pasaka, Angelas, Rūmai (visi temperos darbai), Ad. Galdiko Vėjas, Rudens gamtovaizdis.

Tai mūsų vyresniosios kartos dailininkų darbai, kuriuos dažnai matėme tik Lietuvoje, ir ne visi tikėjome, kad pvz. Ant. Žmuidzinavičiaus iš viso koks nors vienas darbas šį kraštą būtų pasiekęs. Nemažiau nuostabos kėlė ir A. Galdiko Vėjas, kuris Kaune, rodos, buvo išstatytas ar ne 1920. Tai vienas iš ankstyvųjų šio dailininko darbų (abu šiuos paveikslus atsivežė dr. J. ir M. Gimbutai). Nedaug kas galėjo tikėtis, kad tremtį bus pasiekęs ir K. Simonis; jo paveikslus išvežė taip pat Gimbutai su M. ir Pr. Lembertais. Kiti senosios dailininkų kartos darbai jau veik visi sukurti tremtyje, nors šiandien jau ne vienas amžinai teptuką padėjęs ...

Antrijų spiečių sudarė visos eilės jaunesniųjų darbai.

Kone visi pirmuosius meno žingsnius pradėjo Meno mokykloje Kaune; jie veik visi tebėra su mumis, išskyrus Paulių Augių (1909 - 1960) ir Petrą Kiaulėną (1909 - 1955). P. Augiaus šian katalogan teįtrauktas vienas darbas — Velykų rytą (medžio raiznys), nors priedu dar buvo išstatyta pora darbų iš Zemaitijos ciklo; vieninteliu Chrizantemų (aliejus) paveikslu buvo atstovaujamas ir P. Kiaulėnas.

Iš šios kartos kūrėjų gausiausias buvo V. Vizgirda (1904), kuris Bostone gyvena ir kurio darbus, palyginti, gausiai įsigyja, todėl šiai parodai buvo iš ko atsirinkti. Iš jo aliejinės tapybos buvo El. Gimbutienės portretas, Nature morte, Knyga, Vaisiai ir gėlės, Kelias, Sv. Petro bažnyčia Bostone, Sen. šiaurės bažnyčia Bostone, Bostono peizažas, Freiburgo peizažas, Kėnos peizažas. Nemažiau gausus buvo parodoje ir P. Puzinas (1907), kurio čia buvo išstatyti visi bostoniškų turimieji jo darbai: Vasara, Vėjinis malūnas, Tirpstantis sniegas, J. K. motinos portretas, Sodyba Lietuvoje, J. Vasiliausko portretas, Peizažas. Nevienu jo darbu, taisy šiltais pavasario rūkais, bostoniškiai grožėjosi, visai pamiršdami šių nustelbtus greta iškabintus A. Rūkštelės

UŽMIRŠTO ISTORIKO SUKAKTIS

Okupuotoje Lietuvoje paliejęs gyvena Petras Klimas, buvęs mūsų diplomatas ir istorikas, nepriklausomybės akto signataras, kentėjęs nacių ir bolševikų kalinimo. Jis yra gimęs 1891 vasario 23 Kušliskų kaime, Kalvarijos vls., Marijampolės apskrityje. Taigi, šie met jam suėjo 70 metų, bet sukaktis liko plačiau neatžymėta.

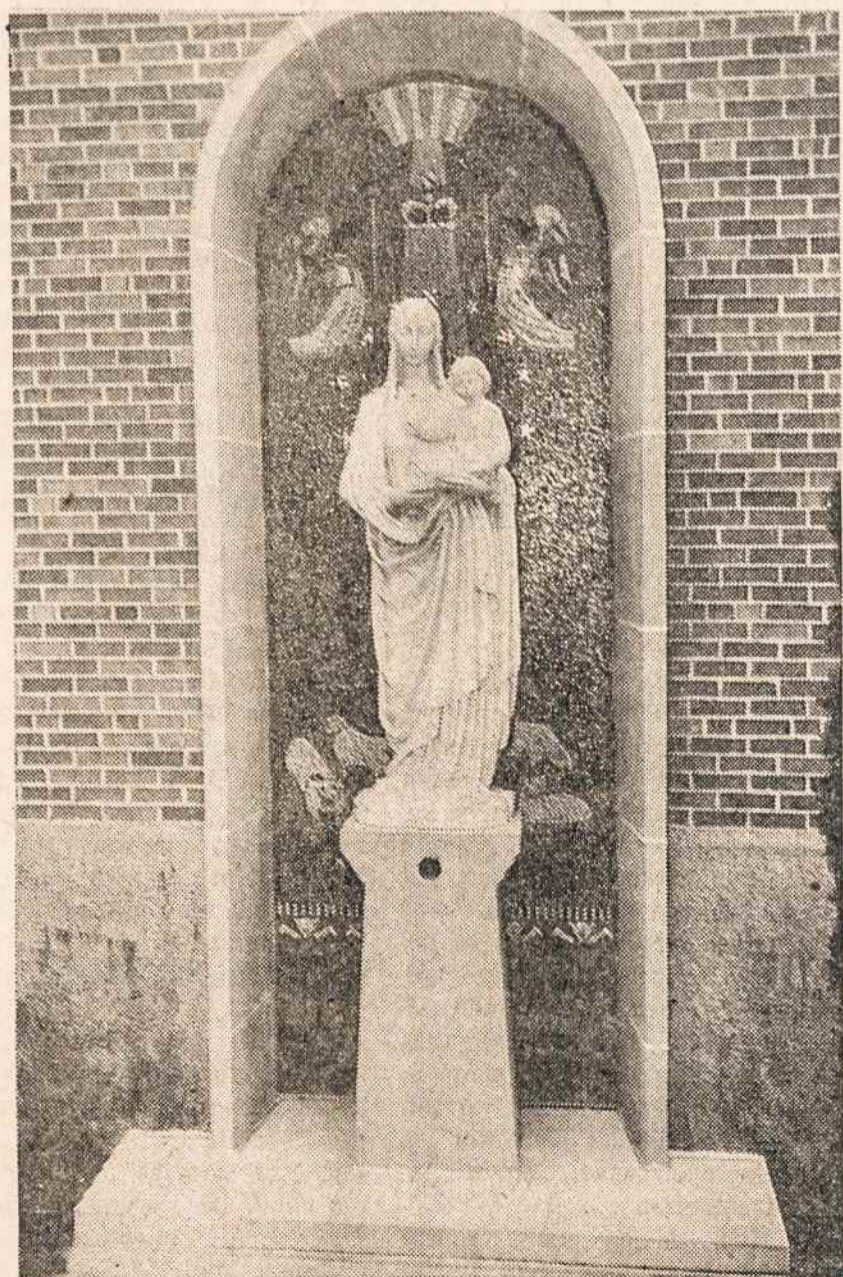
PETRAS KLIMAS

Petras Klimas 1901 įstojo į Marijampolės gimnaziją. Ją baigęs, 1910 įstojo į Maskvos universitetą ir ten studijavo teisę. Baigė 1914. Nuo gimnazijos laikų ištraukė į slaptą lietuvių moksleivių veiklą. Pirmojo pasaulinio karo metų apsigyveno Vilniuje ir dirbo centriniame lietuvių pabėgėliams šelpti komitete. Vėliau ištraukė į politinį visuomeninį darbą. Nuo 1918 pradėjo dirbti užsienio reikalų ministerijoje, eidamas įvairias pareigas, 1923 įgaliotas ministeris Italijai, nuo 1925 — Prancūzijai, kur išbuvo iki Lietuvos atstovybės panaikinimo. Be Prancūzijos, Lietuvai dar atstovavo Belgijoje, Ispanijoje, Portugalijoje ir Liuksemburge.

Antrojo pasaulinio karo metu pasiliko gyventi Prancūzijoje, kur 1943 rugsėjo 18 jį suėmė vokiečiai ir, pervarę per 19 kalėjimų, 1944 gegužės mėn. atgabeno į Lietuvą. 1946 rudenį bolševikai vėl suėmė ir išgabeno į Čeliabinską, o iš ten į vergų stovyklą Vorkutoje. 1950 metų pabaigoje jam buvo leista grįžti į Lietuvą, kur jis dirbo laipių ūkyje. Susilpnėjęs regėjimui, turėjo iš darbo pasitraukti.

Nors P. Klimas buvo studijavęs teisę, bet jis mėgo Lietuvos istoriją. Savo diplomatinėje tarnyboje surasdavo laiko rinkti istorinei medžiagai, išskeldavo senus užmirštus vardus kaip Ambrosio Contarini (1933), Ghillebert de Lannoy (1933) — jo kelionės į Lietuvą. Rašė ir prancūziškai, informuodamas Lietuvos istorijos klausimais, (Pranešimai apie lietuvių ir lenkų tautas, Pabaltijo sąjungą ir Lietuvą, lietuvių ekonomiją). Iš kitų istorinių studijų pažymėtinos — Lietuvių senybės bruožai 1919, Lietuvos žemės valdymo istorija 1919, Muravjovo laikmetis Lietuvos žemės ir žemininkų istorijoje 1920, Mūsų kovos dėl Vilniaus 1923, Istorinė Lietuvos valstybės apžvalga 1922.

Periodikoje išspausdino Lietuvos valstybės kūrimas 1915-1918 metais Vilniuje, Vilniaus okupacijos pradžia. Besikuriant lietuviškai mokyklai, jis parašė lietuvių kalbos sintaksę ir sudarė skaitymų chrestomatiją. (c.)

SILUVOS Marijos statula su A. Kašubienės mozaikos.

BIRUTĖ DABUSYTĖ

Trys pažįstamos

Aš pažinojau ją, kai buvo ji maža mergaitė —
Linelį garbanom, žalsvom akim.
Pavadinau aš ją pavasario dievaite,
Dosnia gyvenimo lemtim.

Ji glostė žiedus pievoje rasotoj,
Džiaugsmingai rinko krintančius lapus,
Baltas snaiges norėjos jai myluoti —
Gyvenimas juk nuostabiai gražus.

Susitikau aš ją po daugel metų ... —
Žydėjo sodai ilgesiu tyliu,
Akyse švietė liūdės, širdy — gyvatė;
Ji ėjo ir kartojo: "Jis niešas, bet... aš jį myliu".

Ir degė aistros, degė žaros,
Vyniojos sodai rūkuose ...
Mergyt miela, čia viskas melas, melas!
Tu neieškok ramybės audrose!

Visi ateinam iš gėlėtų sodų
Ilgėdamies baltų žiedų —
Bet ką pasauliui reiškia tavo godos,
Jie nesupras tavų maldų!

Aš pažinojau ją, kai tūkstančiai raukšlelių
Paakiuse paslėpti stengėsi metus.
Stovėjo ji sulinkusi prie kelio,
Lydėdama jaunystę į pietus.

Virpėjo lapai paskutiniam šoky,
Ir slinko debesys apdriškę ir pilki,
O tu gyvenimo kitokio
Atkurt nesugebėjai atminty.

Tu užmiršai, kad kažkada žydėjo vyšnios,
Kad džiugino tave variniais lapų skambesys,
Kad kažkada tu gėrei vyną rūmuose jaunystės,
Turėjai nuostabiai žalias akis ...

Tu užmiršai, kad gal per daug ieškojai,
Per daug atidavei ir nieko negavai.
Norėjai žemėje sukurti rojų,
Tikėdama tuščiaisiais pažadais.

Tu viską užmiršai sena, palinkus
Su tūkstančiais raukšlelių paakiuos.
Į tavą pavasarį visi sugriauti tiltai
Raukšlėtą veidą rudens tik vėjai tebučiuos.

(1906) tapybos darbus, kurių šiai parodai buvo atrinkta Gamtovaizdis, Kauliukų metimas, Vandens nešėja, Praicityje ir Rugių gubos pamiškėje. Dėmesio susilaukė V. Kasulius (1918), kurio buvo vienui vienas pastelės darbas — Baletas šokis. Toliau žmonės domėjosi K. Zoromskio (1918) Dviem stuobriais, Paskutiniu spinduliu, Nature morte; Br. Murino (1905) akvarėlėmis Kupos, Pajūryje; L. Vilimo (1912) 2 pavasario ciklo akvarėlėmis; J. Pautienius (1900) Mėlynaisiais kalnais, Rudeniu, Žiema, Upe, Vyduo portretu (jį išgijęs M. Lietuvos veikėjas A. Puskepalaitis), J. Bagdono (1911) Kompozicija (tempera) ir Gėlių par-davėja (aliejus); Č. Janušo (1911) jūros mėlynumu Cape Cod pajūris (al.) ir Palangos pajūris (akvarėlė); V. Andriušio (1908) Peizažu (akv.), Vaisiais ir gėlėmis (pastelė) ir 2 V. Kudirkos dekoracijų eskizais kuriuos atbaigtus nekartą ma-

tėme per V. Kudirkos pasta-tymus; A. Tamošaičio (1906) Lietuvos peizažu (akv.) ir jo Zvejais (litografija).

Atskirai minėtini šios kartos gyvieji grafikai,

kurie kartais nesitenkina tik linija, bet paima išraiškai ir kitas priemones. Iš jų šačiausias V. K. Jonynas (1907), čia atstovaujamas Prosper Merimee Loko iliustracija (medžio raiznys), Betliejaus prakartėle (medžio raiznys) ir šv. Onos ir Bernardinų bažn. Vilniuje (akv.) Vėjas, Sv. Antano gundymai (abu spalvoti piešiniai) Nature morte (akv.), Gėlės (akv.) Toliau V. Petravičius (1906), tai grynas lino raiznių atstovas, nepaprastai raiškios linijos ir stambių dėmių derinimas: Kristus Kalvarijų kelyje, Pavasaris (I-III triptikas), Pabėgėliai I ir II, Senovės lietuviai. Visai negausus, bet labai įdomus T. Valius (1914) savo ankstyvesniais medžio raizniais Tra-

(Nukelta į 5 psl.)

A. KAŠUBIENĖS MOZAIKA PUTNAME

Putnamo vienuolyno sodyboje, pastačius naują koplyčią, lauko nišoje buvo pastatyta ir Šiluvos Marijos statula, sukurta skulptoriaus Vytauto Kašubos. Nišos giluma buvo palikta natūralių plytų.

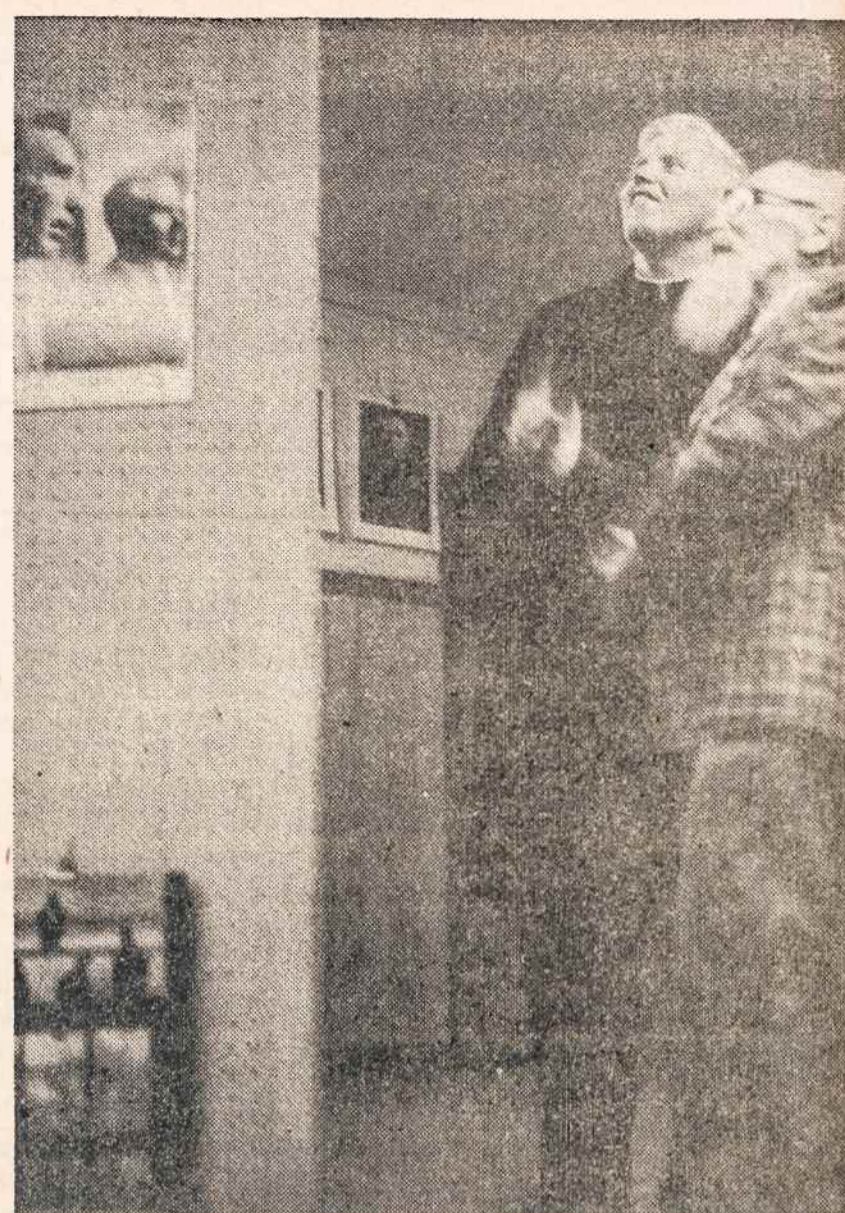
Jau tada kilo mintis nišos gilumą išpuošti, sujungiant su pačia statula. Tačiau praėjo keletas metų, kol ši mintis virto realybe. Šiam darbui seserys pasikvietė Aleksandrą Kašubienę, skulptoriaus žmoną, vieną iš geriausių mozaikos specialistų.

Aleksandra Kašubienė stengėsi tik praturtinti nišos gilumą, sukurti skulptūrai tinkamą nuotaiką. Taip jos mozaika pasidaro tik statulos iškilmingas papuošalas, lyg gaubtas, kuris nesistengia nieko nustelbti. Savo piešiniu ji nuveda lyg į pasakos pasaulį, išaugusį iš mūsų tautosakos.

Apacioje, lyg kokiam audi-nyje, išaudžia augalų — tulpių raštą, kuris kyla iki pedestal viršaus. Viršum jo prasideda it dangiška pieva, kurioje ganosi keturios avelės. Šalia jų išauga fantastiški augalai, kurie išsilapoja iki viršaus. Į juos įsipina ir žvaigždžių vainikas. Pačiame viršuje, centre, matome karalienės vainiką, šviesos spindulius, šonuose — du angelius su žvakėmis.

Prie šio projekto A. Kašubienė dirbo trejetą mėnesių. Gegužės pradžioje buvo įdėta; darbus prižiūrėjo pati dailininkė.

Šios mozaikos, kaip ir statulos, fundatorė yra E. Lankauskienė iš Cicero, III. Jos rūpesčiu ir pasiaukojimu prisidėjo dar keletas kitų moterų iš Cicero. E. Lankauskienė gegužės 28 atvyko iš Cicero dalyvauti rėmėjų seime ir pamatyti mozaikos. (p)

DAIL. A. VARNAS ir kun. dr. P. Celiešius apžiūri V. Maželio nuotraukų parodą Chicagoje.

V. Maželis rengiasi naujai parodai

Vytautas Maželis, fotografas, tuoj po Velykų iš Brooklyno buvo nuvykęs į Chicago, kur savo nuotraukų parodą buvo surengęs Jaunimo Centre. Paroda buvo atidaryta per Atvely-

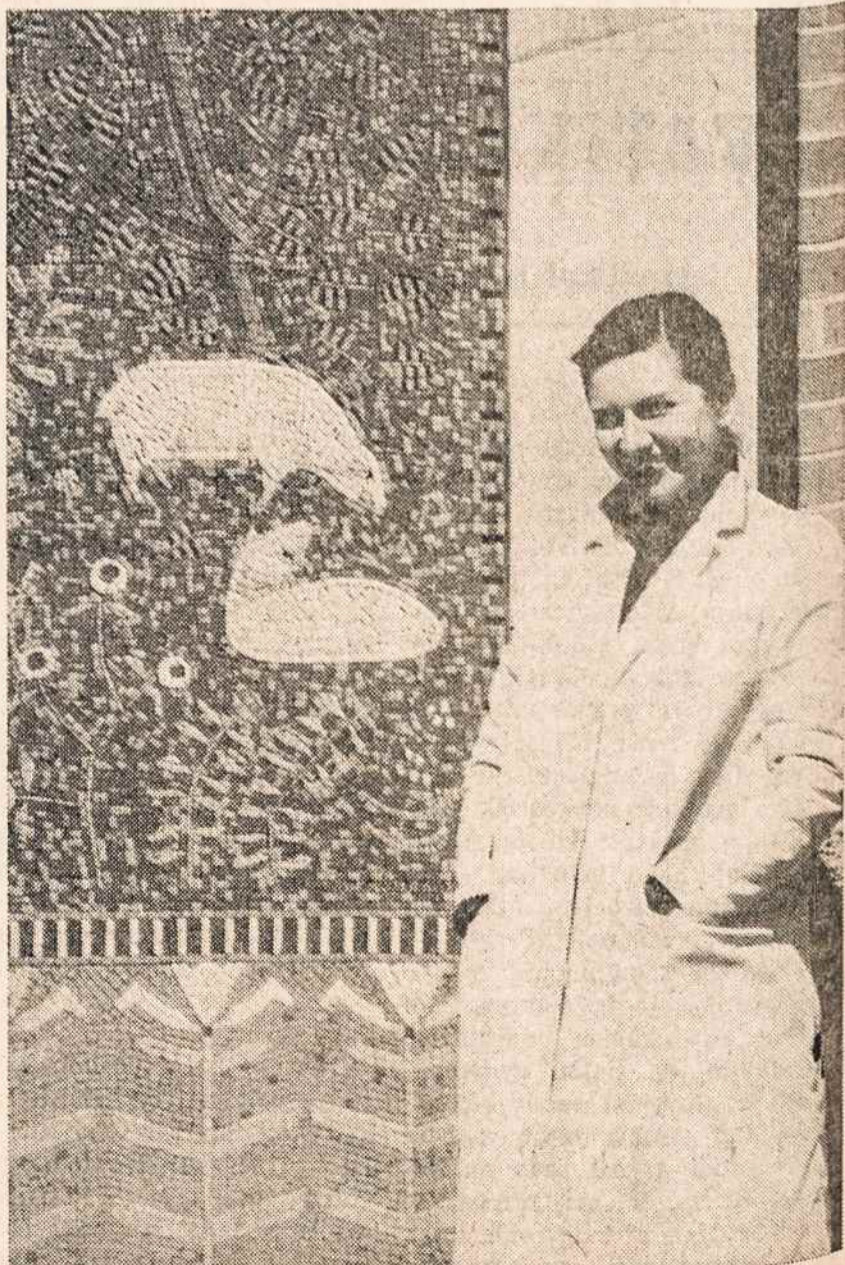
Kazimierui Čibirui birželio 15 suėjo 50 metų. Jis gyvena Pietų Amerikoje, Urugvajuje ir yra vienas iš aktyviausių kultūrininkų. Verax slapyvardžiu yra parašęs visą eilę straipsnių ispaniškoje Pietų Amerikos spaudoje. Ispaniškai atskirais leidiniais išleista: Lietuva kryžminėje ugnyje, Europa ir Džengis Chanas, Kryžių šalis, Dešimtis kankynės metų, Genocido imperija, Anapus geležinės uždangos, Lietuviškai paruošta arkv. Jurgio Matulaičio biografija, knyga apie M. Pečkauskaitę — Gyvenimo menininkė ir Komunistas — Antikristo religija.

A. Mončio kultūros nuotraukų yra išstatyta Bostono miesto meno šventėje, Arlingto gatvės bažnyčios salėje. Išstatyta apie 20 originalių nuotraukų.

Dabar V. Maželis yra pakviestas savo nuotraukų parodą surengti Vanderbild galerijoje prie Grand Central stoties. Paroda numatoma liepos mėn. (K.)

Dail. A. Kurauskas nupiešė viršelį Dainų šventės leidiniui, kuriame tilps šventėje dalyvaujančių chorų veiklos aprašymai ir chorų dirigentų nuotraukos. Šventėje dalyvauja per 30 lietuvių chorų su daugiau kaip 1,000 dainininkų.

— Tėv. Jonas Dyburys, O.F.M., birželio 11 New Hampshire valstybiniame universitete garvo magistro laipsnį 8 M Ed. studijavo pedagogiką.

ALEKSANDRA KAŠUBIENĖ prie savo mozaikos.

LIETUVIŲ DIENA MARIANAPOLY

THOMPSON, CONN.

Tėvai marijonai ir šiais metais ruošia 32-ąją iš eilės N. Anglijos **Lietuvių dieną**, antradienį, liepos 4 Marianapoly, Thompson, Conn. Jau vyksta didžiausias pasiruošimas, kad ir šių metų Lietuvių diena būtų kuo sėkmingesnė ir visus atsilankiusius patenkintų.

Dienos programa

Ryte 11 val. bus iškilmingos mišios, kurias aukos kun. Jonas Vaitekūnas, klebonas šv. Kazimiero parapijos Providence, R. I. Jis savo laiką buvo vienas pirmųjų Marianapolio mokytojų ir per ilgus metus pirmininkavo Marianapolio rėmėjų draugijai. Mišių metu giedos jungtinis 60 balsų choras, susidedas iš šv. Kazimiero parapijos choro Providence R. I., ir iš meno mėgėjų choro Worcester, Mass. Abiem chorams vadovauja muzikas Jonas Beinoris. Pamokslą pasakys kun. Vaclovas Paulauskas, Nekalto Prasidėjimo seserų išlaikomos senelių vilos kapelionas, tampriai susirišęs su Marianapolio veikla.

Popiet bus įdomi programa — "Gyva daina", kurią išpildys minėtas jungtinis choras. Šis choras per paskutinius savo koncertus yra parodęs didelį

pajėgumą. Neseniai savo pasirodymu Worcesteryje ypač užimponavo gausiai atsilankiusiems klausytojams.

Pagrindinis kalbėtojas bus Jokūbas Stukas iš Hillside, N. J., kuris paskutiniu metu uoliai lanko lietuviškas kolonijas, kalbėdamas ir rodydamas filmus iš savo apsilankymo Lietuvoje. Savo radijo ir televizijos programomis New Yorko ir New Jersey apylinkėse daug nusipelnė lietuviškumo palaikymui.

Sventės programą papildys dar šokiai gimnastikos salėje nuo 4 iki 8 val., grojant geram orkestrui.

Nauja statyba

Šį pavasarį Marianapolio vadovybė pradėjo naujos statybos fondą. Norima rudenį pradėti statyti seniai reikalingą studentams dormitoriją. Lietuvių dienos likusį penkų rengėjų škiria šiam naujos įstaigos fondui.

Tėvai marijonai ir Marianapolio rėmėjai nuoširdžiai visus kviečia dalyvauti Lietuvių dienoje liepos 4 Marianapolyje, Thompson, Conn.

Tėvai Marijonai ir Marianapolio Rėmėjų Valdyba

STOUGHTON, MASS.

Birželio 10 šv. Marijos mokykla baigė mokslo metus. Iš 48 baigusių keletas buvo su lietuviškom pavardėm ar lietuviškos kilmės: D. Gil, J. Puljanowski, L. Puljanowski, F. Raila, R. McCormick, P. Reilly, J.

Putterall, M. Gil, T. Gudinas, P. Grigas, Kun. M. Vembrė juos apdovanojo knygomis "Lithuania Through the Ages". Simto dovaną laimėjo Paul Reilly (Irenos Tirilytės sūnus), po 5 dol. Fr. Raila, M. Gil.

Gabi šeima. Irenos Tirilytės ir William E. Reilly (gyv. 470 Prospect St.) trys vaikai buvo apdovanoti už gerą mokslą: dukterė Maureen A. Reilly Stoughtono aukštesnėje mokykloje gavo 200 dol. iš Stoughtono Junior Ch. of Commers, Paul Reilly gavo 100 dol. iš M.C. W.G., William Reilly Bostono kolegiją baigė geriausiai pažymiais ir gavo aukščiausio laipsnio pažymėjimą.

Carol A. Stankus pasižymėjo krepšinyje ir gavo dovanų. Jo nuotrauka buvo įdėta vietinėje spaudoje.

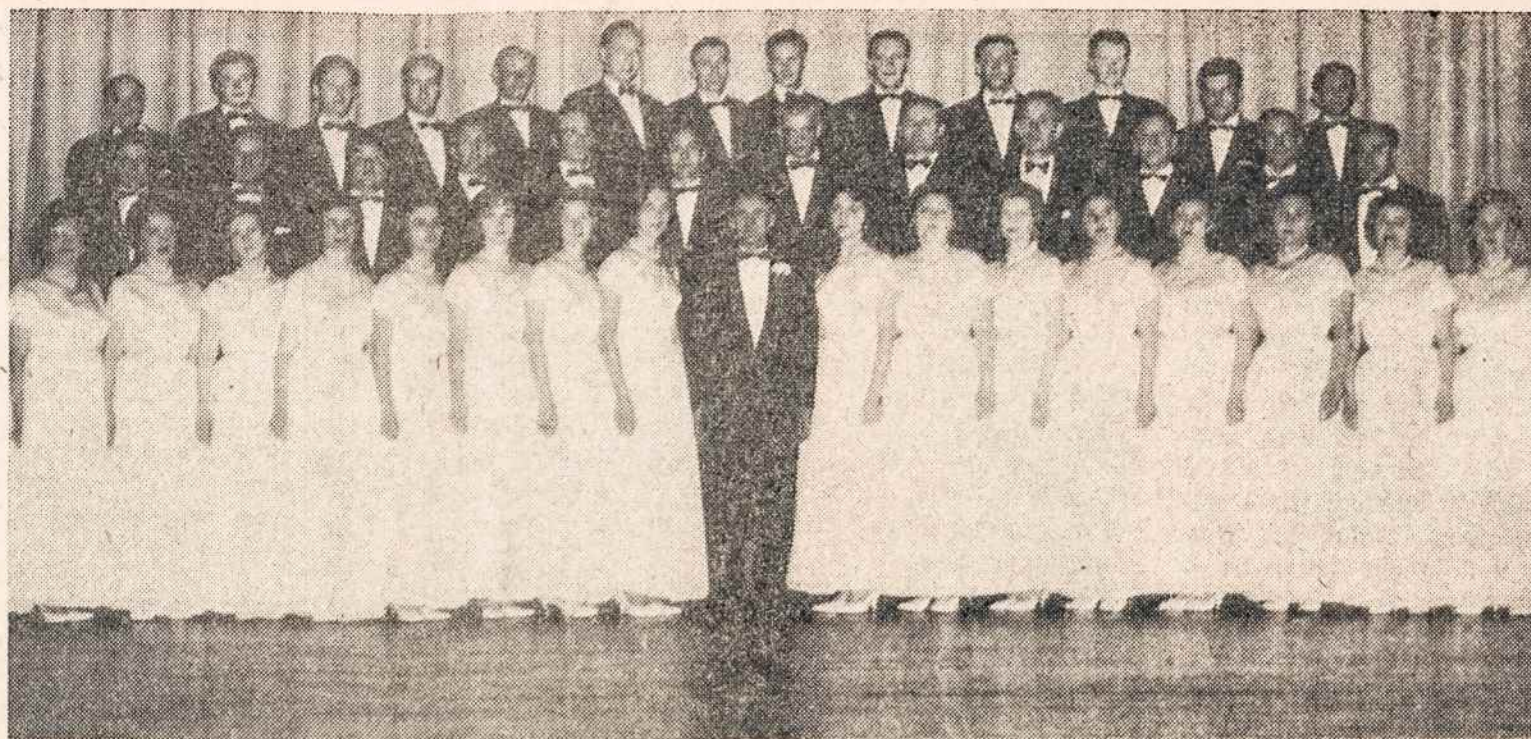
Futbolininkai irgi neatsilikė. Jų tarpe pasižymėjo J. Kurtyka, K. Lisowski, Betty Savicki, R. Miškinis, C. Sarcevicz, M. Kas

KUNIGŲ VIENYBES SEIMAS
Kunigų Vienybės seimas šaukiamas liepos 19-20, trečiadienį ir ketvirtadienį, lietuvių marijonų vienuolynė Marianapolyje, Thompson, Conn. Seimas prasidės liepos 19, trečiadienį, 11 val. mišiom, posėdžiai — 1:30 val. popiet. Kviečiami dalyvauti JAV ir Kanados kunigai.

Seime dalyvaus vysk. V. Brizgys, kuris bus tik kę grįžęs iš Romos ir padarys pranešimą. Bus taip pat dvejim metam renkama nauja K V Centro Valdyba.

Kunigam šelpti draugijos metinis susirinkimas bus liepos 19 po tos dienos posėdžių.

K. V. Centro Valdyba

BOSTONO mišrus choras su savo vadovu komp. Julium Gaideliu. Choras vyksta į Dainų šventę Chicagon.

Gubernatoriaus pavaduotojas kalbėjo birželio minėjime Detroite

Birželio įvykių minėjimas, surengtas Detroito Pabaltijo komiteto, sutraukė įvairių tautybių dalyvius į Tarptautinio In-

stitutų patalpas. Programai vadovavo komiteto pirmininkas latvis Sigurdas Rudzitis. Pagrindinę kalbą pasakė kongres. Martha W. Griffiths. Michigano gubernatoriui atstovavo leitenantas - gubernatorius T. J. Lesinski, kuris perskaitė proklamaciją ir pasakė trumpą kalbą. Detroito miestui atstovavo

tarybos pirm. Mary V. Beck, kuri perskaitė miesto proklamaciją ir pasakė jautrią kalbą. Kalbėjo ir atskirų tautų atstovai: estų kun. John E. Somer, latvių — Arturs Deksnis ir lietuvių R. J. Valatka. Meninę programą išpildė latvių sopranas, Michigano operos solistė, Astra Kalniņš, akomponavo Maria Arata-Guerra, ir šv. Antano lietuvių parapijos choras, vadovaujamas A. Mateikos. Priimtos rezoliucijos.

Barbara Surbytė, baigianti muzikos mokslus Marygrove kolegijoje, surengė savo koncertą mokyklos salėje. Mokslo baigia šį mėnesį, vėliau mokys pianiną ir dainavimą Birmingham konservatorijoje. Ji yra dukra dr. J. P. Surbio.

Michigano katalikų veteranų seime du vietiniai lietuviai išrinkti į Michigano valstybės tarybą: Ed. Kėblaitis ir L. Gailinskas.

Nashua, N. H.

Kun. Adolfo Vainausko pagerbimas

Birželio 11 šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko banketas — vakarienė pagerbti kun. Adolfui Vainauskui jo dešimties metų vikaravimo Nashuoje proga. Į pagerbimo vakarienę prisirinko pilnutėlė salė žmonių. Buvo svečių iš kitų kolonijų ir vietos žymesnių asmenų.

Šio banketo suruošimo iniciatoriai tikrai parodė daug sumanumo ir darbo taip puikiai ir gražiai papuošdami salę ir paruošdami skanią vakarienę. Banketo paruošimo vyriausios iniciatorės buvo Maldos Apaštalavimo narės. Daugiausia iš jų pasidarbavo draugijos pirmininkė Teklė Mitchell, o bilietų daugiausia išplatino Julija Bižienė.

Meninėje dalyje gražiai padainavo solistė Ona Olshewsky ir solo pianinu porą dalykėlių paskambino jaunas pianistas D. Kudžma, o Karausko antkė, jaunutė mergaitė, pademonstravo savo miksumą, mėtymą lazdele.

Kun. A. Vainauskas nuoširdžiai visiems dalyviams ir ruošėjams padėkojo. Gausus dalyvių skaičius tikrai sudarė progą kun. Adolfui įsitinkinti, kiek jis parapičių bei draugų yra gerbiamas ir mylimas.

WATERBURY, CONN.

Parapijos piknikas. Birželio 5 šv. Juozapo parapijos salėje įvyko piknikui rengti posėdis. Dalyvavo parapijos draugijų valdybų nariai. Turėjo dalyvauti ir klebonas kun. Edvardas Gradeckas, bet jis tuo metu susirgo ir buvo paguldytas New Havene į ligoninę. Jį atstovavo vikaras kun. Albertas Karalius. Visi pasiskirstė darbai.

Piknikas bus birželio 25 gražiame Belleview parke, prie Lakewood. Pirmas autobusas išvažiuos 1 val. iš John St., antras 1:30, trečias 2 val. Šokiama grogas orkestras. Bus valgių ir gėrimų ir įvairių laimėjimų.

Visi parapičiai ir apylinkės lietuviai kviečiami kuo gausiau dalyvauti piknike, kur bus visiems linksma ir malonu. Gi parapijos klebonui linkime kuo greičiau pasveikti. E.V.

Vakarienės metu buvo pasakyta gražių kalbų, o vienas svečias, kun. A. Vainausko draugas iš Norwood, Mass., Petras Jaras, paskaitė savo sukurtą šiai sukakčiai eilėraštį. P.S.

Lietuvių dailininkų paroda Bostone

(Atkelta iš 4 psl.)

gedija pajūryje (1942) ir nekalotaguotu Badas (1937), tačiau šiandieninio taip toli prasyveršusio ir spalvotojo Valiaus paskutinių darbų niekas laiku nesugriebė, paaiškėjo jie tik vėliau.

Visai atskirą būrį sudaro jaunesnieji,

kurių gausingiausias R. Viesulas (1918), grafiko keliu jau tremyje pasukęs. Jis bostoniškų itin mėgiamas: pastorale (spalvota litogr.), Rytmetis (lit.), Gaideliai (lit. iš Dainų grandinės), A. P. (lit.), Rugiapiūtė (lit.), Panas (spalvota lit). Iš šio būrio išstatyta buvo S. Čipkuvienės Gėlės (al. tapyba) V. Igno (1924) Naktis mieste (al.) ir G. Liaukaus Kompozicija, Figūros (al.).

Patį paroda tetruko vos tik dvi dienas, birželio 3-4, todėl ne visi bostoniškiai suspėjo ją aplankyti (neviškas ir lankusių apgailėstavo, kad tokiam dideliui darbiui tiesiog gaila rengėjų laiko).

Patį paroda buvo pradėta V. K. Jonyno paskaita — šių dienų kūrėjo santykis su realybe;

joje dailininkas pabrėžė, kad menas negali būti pakartojamas, nes tada lieka amatu, bet ne kūryba, ir kad dailininkas kūrėjas, išplėstas iš gimtosios žemės, netenka pačių šaknų, todėl jam, kaip kūrėjui, ypatingai reikalinga sava bendruomenė, kuri jo kūryba domėtųsi ir skatintų kurti, teiktų naujų paskatų bei meninių įvaizdžių.

Parodai išleistas ir katalogas, kur parodoje sužymėta visi dailininkai, kurių darbų turi bostoniškiai, o toliau parodai paskolinti. Surašyti tokia tvarka: J. Adomavičienė, inž. T. ir Č. Aleksioniai, inž. dr. J. ir dr. M. Gimbutai, inž. A. ir V. Girniai, dr. J. ir O. Girniai, St. Grabliauskas, A. Grinienė, A. ir A. Gustaičiai, inž. V. Izbickas, J. Kapočius, inž. V. ir Br. Kubiliai, V. ir VI. Kulbokai, M. ir Pr. Lambertai, A. Mažiulis, dr. Br. ir G. Mikonijai, inž. K. Neortas, E. ir P. Pilkos, A. Puskepalaitis, E. ir St. Santvarai, J. Vasiliauskas, Iz. Vasyliūnas, taip pat ir V. Vizgirda (nekalotaguoti). Daugiausia darbų paskolino dr. J. ir M. Gimbutai (20), St. Grabliauskas (12), El. ir St. Santvarai (7), J. Kapočius (7) ir Iz. Vasyliūnas (6).

Tokią parodą kitu kartu ruošiant, kataloge reikėtų spausdinti visus dailininko darbus sudedant, pažymint metus ir kieno nuosavybė. Siame kataloge buvo iškelti ryškiai darbų savininkai, o patys dailininkai numstumti į antraeilus, nors šiaip mes buvome įpratę pirma gerbti Kūrėją.

Baigiant tenka iškelti ir šios parodos tikruosius pradininkus: Birutę Banaitę, Militą Lemaitę ir inž. Laimį Venckų bei jų didžiausius talkininkus — dail. V. Vizgirdą ir dr. J. Gimbutą. Taip pat negalima nutylėti ir šio darbo trukdytojų, kurie, sužinoję studentus skautus ruošiant savo šventę, suskauto galvotrukčiais ruošti kažkokį pavasarinį jaunimo šventę (birželio 4), ir todėl skautai parodai net du kartu buvo bepranarandą Tautinės Sąjungos namuose patalpas. Truputį darosi nesuprantama, kad visur besiskelbią skautų globėjais tie patys žmonės ir organizacijos suspėjo pasirodyti lietuviškojo jaunimo darbo trukdytojais.

J. Diržys

Brockton, Mass.

Brocktone kasmet yra rengiamos pramonės ir žemės ūkio Brockton Fair. Tam reikalui mieste yra nemažas aptvertas žemės plotas — Brockton Fair Ground. Tos parodos metu čia surengiama įvairių pramogų, cirkinčių išdaigų, pritaikoma vaikams žaidimų ir supuoklių. Pasidaro lyg didelis kermošius, suvažiuoja tūkstančiai žmonių net ir iš tolimesnių apylinkių. Siemet toks turgus bus nuo liepos 1 iki liepos 9.

Lietuviai prie įėjimo į parodą, pagrindinių vartų, turi pasistatę lietuvišką perkelę, praminta bakuze. Dabar ji vadinama Dariaus Girėno bakuze ir prižiūrima Brocktono Lietuvių Tarybos. Seniau tokias savo tautines perkeles turėjo dar airiai, italai ir prancūzai. Dabar bepalko tik lietuvių ir arių. Kiti nepajėgė išsilaikyti. Lietuviai išsilaiko čia suruošdami savo parodas, programas ir užkandžius. Lietuvių perkelė labai gausiai yra ir kitų lankoma. Siemet lietuvių pagrindinė programa bus liepos 2 sekmadienį, 2 val. popiet. Programą išpildys Onos Ivaškienės tautinių šokių sambūris, gi pačioje

IŠ VISUR

— **Prel. Pr. Juras** birželio 18 buvo išvykęs į Montrealį, Kanadą, kur pašventino kryžių — koplytelę, pastatytą prie Nekalto-Prasidėjimo vienuolyno, priešais Aušros Vartų lietuvių bažnyčia.

— **Montrealio** aukštesnieji lituanistikos kursai išleido šeštąją abiturientų laidą. Baigė 8 mokiniai. Kursam vadovauja dr. H. Nagys, o globoja Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonas kun. J. Borevičius, S.J.

— **ALR Katalikų Susisijimo** deimantiniam jubilėjui paminėti Detroite ruošiamas iškilmingas banketas spalio 22. Banketo komisiją sudaro: O. Valatkienė — pirm., L. Heiningas, Vl. Bublys, Elzb. Paurazienė, J. Mikaila.

— **Pittsburgho** miesto ir apylinkių lietuvių maloniai kviečiami į šv. Izidoriaus lietuvių parapijos pikną birželio 25, sekmadienį, Lithuanian Country Club. Pikniko pelnas skiriamas padengti išlaidom, kurios susidarė remontuojant bažnyčią naujam klebonui kun. Alfai Sušinskui.

— **Dr. Vyt. Vardžiui,** Wisconsin universiteto profesorui, LB III Tarybos ir Ateitinių Federacijos Tarybos nariui, Chicagoje, Loretto ligoninėje, padaryta operacija. Ligonis sveiksta. Gydo dr. P. Kisielius.

— **Antanas Kaniušis** mirė birželio 4 Philadelphiaje, kur 35 metus išbuvo direktorium lietuvių banko Liberty Federal Savings and Loan Assoc. Buvo kilęs nuo Pakrojaus, Šiaulių aps., sulaukęs 70 metų. Veilonis dirbo Balfe (buvo kurį laiką direktorius), Lietuvių B-nėje ir Amerikos Lietuvių Tautinėje Sąjungoje.

— **"Laikas",** Argentinos lietuvių savaitraštis, redaguojamas ir leidžiamas lietuvių marijonų, ruošias naujos spausduvės statybai Avellanadoje, kur yra ir lietuvių Aušros Vartų parapija.

— **Nijolė Semėnaitė,** dukterė Stasės ir inž. Alfonso Semėnų, birželio 3 baigusi Rosary kolegiją (River Forest, Ill.), gavo Fullbrighto stipendiją toliau studijuoti ekonomiją Sao Paulo universitete Brazilijoje. Nijolė su tėvais atvyko į Chicago 1948 iš Hanau lietuvių stovyklos Vokietijoje. Inž. A. Semėnas buvo kurį laiką tos stovyklos vadovas.

— **Vincas Valatka,** gyv. Worcester, Mass., karo veteranas, netekęs vienos rankos, už savo išradimus iš amerikiečių bendrovės (Abrasive Products Co.) Naujoje Anglijoje gavo premijos virš 4.000 dol. Išradėjas yra vedęs ir augina šeimą.

— **Dainų šventėn** Chicagoje, liepos 2, bilietus galima užsisakyti paštu, pasiuntus čekį ar money orderį. Bilietai nuo 1 iki 5 dol. Užsakyti adresu: Lithuanian Song Festival Committee, 2501 W. 69 St., Chicago, Ill.

bakūžėje bus dail. Kazimiero Zoromskio paveikslų paroda. Siemet vėl veiks virtuvė ir baras. Bus pastatyta didelė papalinė, valgius gamins prityrusios šeimnininkės, bus lietuviškų valgių ir visokių gėrimų.

Vasaros atostogų metas su didžiuoju liepos 4 savaitgaliu yra labai gera proga aplankyti tą parodą ir lietuvišką perkelę. Kviečiami atsilankyti apylinkinių miestų lietuviai ir tuo metu aplink Bostoną ir Cape Cod atostogaujantieji. Parodoje, ypač bakūžės atidarymo šventėje liepos 2, bus galima sutikti daug pažįstamų. Iki nacionalaus pasimatymo!

Brocktono Liet. Taryba

Dainų šventės komiteto nariai lankėsi Chicagos mero įstaigoje ir gavo proklamaciją, kuria Dainų šventės dieną — liepos 2 skelbia LIETUVIŲ DIENA visoje Chicagoje. Ta

proga merui Richard J. Daley buvo padovanota simbolinė dovanėlė — Alice Stephens ansamblio įdainuota plokštelė. Į kairės į dešinę stovi Jonas Jasaitis, Teodoras Blinstrubas,

dr. Milda Budrienė, Vytautas Radžius, Jūratė Navickaitė įteikia dovaną, Juzė Daužvardienė, prel. Ignas Albavičius, meras Richard J. Daley. Fotogra-

fijoje trūksta Kazio Žirgolio. Dainų šventė bus liepos 2 d., 3 val. popiet Chicagoje, dalyvaujant 1,000 dainininkų ir chorams iš visų JAV ir Kanados.

Ponas Toks

Ponas Toks, atžymėtas hidrologijos arba vandeninio mokslo garbės doktoratu, nes 27 metus vienoje kolegijoje taisė hidrantus, buvo paprašytas tarti graduantam žodį. Užtas jam ant kaklo melsva gaubtuvą (tokia yra vandens spalva), ponas Toks kalbėjo:

— Ponių ponai ir ponios ponai! Atsiprašau, kad aš kalbėsiu savo specialybės klausimu, pasielgdamas atvirksčiai tiem, kurie atžymimi dailių mokslų doktoratu, o kalba apie infliaciją. Visi ir taip žino, kad dabar yra visokiausių dalykų infliacija, pradedant garbingais titulais ir baigiant negarbingu Kubos pralaimėjimu. Tat ir apie traktorius, mainomus į žmones, aš taip pat nešnekėsiu, nes tas klausimas priklauso kontraktoriai.

Mano poaukštis, kuriam čia buvau pristatytas, teleidžia kalbėti apie šlapimo problemą, kurią padaro vanduo. Pirmiausia turiu nustepti, kad labai daug žmonių tebesilaukia senų, atgyvenusių pažūrių, kai sprendžia problemą, kuris metų plotmėje laikas yra šlapiusias. Visiškai nemoksliska tvirtinti, jog tai ruduo, žiema ar pavasaris. Paskutinieji mano tyrinėjimai rodo, kad pati šlapiusia, tiesiog pažlugusi laiko plotmė yra vasara, kada ji ypačingai yra sausa. Tai atrodo neįtikėtina, bet taip yra.

Ar esate kada mate, kad žiemą policininkas atsuktų hidrantą ir paleistų švirksėti vandenį gatvės latakui, o vaikai taškyti ir taškyti praeivius? Niekadosi! Tiktai sausa vasara. Ką tai reiškia? Gi tai reiškia, jog šlapiusia ne tada, kai kibirais lyja, o tada, kai danguje nesimato nė mažiausio debesėlio. Tada visi būna sušlapę. Kodėl taip yra? Gi dėlto, kad toks gamtos dėsnis: šlapias daiktas nešlampa, o tik sausas. Ir lietuviška išmintis tai žino: klanas kritęs, sausas nekelsi. Argi kada matėte sausą žmogų išlipant iš vonios, baseino, ežero ar jūros? Žmonės prisidengia skėčiu, kada lyja. Bet jeigu sausa, tai puola į vandenį. Tokia yra žmogaus prigimtis: mirkti vandenyje, jei yra sausa, bet saugotis vandens, jeigu aplinkui šlapi.

— Mieli graduantai graduancijų ir graduantų graduantų? Ar jūs nepastebėjote, kas darosi sausa karštą dieną aplink jūsų ramus ir namie? Pasidairykite! Kieme virvės ir tvoros apkarstytos sužlugusiais maudymosi drabužiais. Praustuvėje mėtosi pernikrė rankluščiai. Gėrimų buteliai ritinėjasi visom pakampėm. Ledai tirpsta ir varva per pirštus. Šiuokšlių dėžės su kaupu prikrautos žievių apelsinų, citrinų, arbūzų — visokiausių

Baigė mokslus

JERSEY CITY, N. J.

Mykolo ir Magdalenos Barauskų sūnus Stasys ir duklė Rymantė šiais metais baigė aukštąjį mokslą. Stasys baigė Newarko kolegijoje mechanikos inžineriją B. S. laipsniu. Rymantė — Jersey City valstybinę kolegiją B. A. laipsniu ir gavo pradžios mokyklos mokytojos diplomą.

Stasys ir Rymantė gimė Marijampolėje, Lietuvoje. Pradžios mokslą ėjo Hanau tremtinių stovykloje, Vokietijoje. 1948 su tėvais atvyko į Jersey City, N. J. ir čia 1953 baigė šv. Brigitos pradžios mokyklą ir 1957 Henry Snyder aukštesnią mokyklą. Newarko kolegijoje Stasys Barauskas buvo veiklus narys įvairių draugijų. Už pasižymėjimą Society for Advancement of Management apdovanotas medaliu. Ateityje planuoja tęsti mokslą toje pačioje srityje ir įsigyti magistro laipsnį.

Rymantė Barauskaitė taipgi aktyviai dalyvavo kolegijos organizacijoje. Vienerius metus buvo Newman klubo narių verbavimo komiteto pirmininkė. Mokslo baigusi gavo mokytojos tarnybą Madison Township, N. J., ir rudenį pradės mokytojauti.

RYMANTĖ BARAUSKAITĖ

Jaunieji Stasys ir Rymantė Barauskai besimokindami vien amerikoniškose mokyklose nepamiršo, kad jie yra lietuviai: juodu priklauso New Jersey lietuvių studentų sąjungai, yra aktyvūs nariai. Stasys yra valdybos narys — išdininkas. Jų tėvai, Mykolas ir Magdalena Barauskai, yra Lietuvių Bendruomenės Jersey City apy-

vausių, trykštančių skystimu. Visi vaikšto beveik nuogi ir drėgni. Mažieji šaukia: "Mam, aš noriu gerti, bet ne vandens". Suaugusieji tik ir kalba: "Gal turi alaus, baisiai ištroškes". Kaip tai suprasti? Paprastai: žmonės vasaros dienomis mirkdosi. Nieko panašaus nėra žiema. Ir tai reikia gerai suprasti, jei nenorima atsilikti nuo mokslo pažangos. Hidrologijos mokslas sako, kad žmonės yra sudėti iš sauso ir šlapio elemento, kurių pusiausvyrą labiausia sukrinka vasaros dienom, — baigė savo žodį ponas Toks.

DAINAVOS stovykloje.

TRYS MOKSLEIVIŲ STOVYKLOS

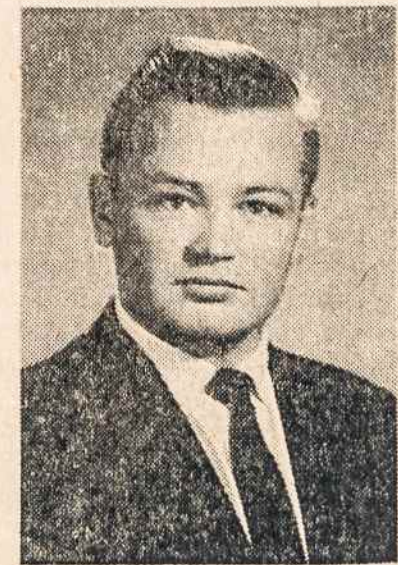
Pirmoji prasideda ateinančių šeštadienį, birželio 24. ALR Katalikų Federacijos jaunimo stovykloje Dainavoje. Čia suplaukia jaunučiai ateitininkai, kurie stovyklaus ligi liepos 8. Jaunučiai nuo 8 iki 12 metų čia žais, sportuos, maudysis ir gilins savo lituanistines ir ideologines žinias tėvų ir mokytojų priežiūroje. Bus įspūdingų lauzų, dainų ir vaidinimų. Stovyklai programą paruošė MAS Centro Valdyba, vadovauja Birutė Miniataitė. Dar galima į ją kreiptis stovyklos reikalais adresu: 6038 So. Springfield, Chicago 28, Ill.

Antroji stovykla toje pačioje Dainavoje vyresniems moksleiviams ateitininkams prasidės liepos 23 ir truks iki rugpjūčio 5. Paruošta įvairi ir patraukli programa. Stovyklą globoja Al. Eivienė iš Chicagos. Registracijų reikalais reikia kreiptis į A. Liulevičūtę, 6540 So. Campbell, Chicago 29, Illinois.

Trečioji stovykla vyresniems moksleiviams bus rytiniame pakrastyje, gražiame Kennebunkporte, pas lietuvių pranciškonus, kurie tam reikalui pavėdė dailius gimnazijos ir kitus pastatus. Nepaprastai graži gamta ir lietuviškas pajūris pasipuoš ir pagyvės dar kryžtaviu jaunimo, kuris čia suvažiuoja rugpjūčio 12 ir stovyklaus ligi rugpjūčio 26. Stovyklą rūpinasi MAS Rytų Apygarda, registruotis adresu: D. Ivaškienė, 16 Hickley St., Dorchester, Mass. Stovyklos vadovu paskiestas Eligijus Sužiedėlis.

Prel. Pr. Juras abiem vyresniųjų moksleivių stovyklom paskyrė 100 dolerių dovanų už religinio pobūdžio rašinius. Rašinių konkursai bus pravesti abejose stovyklose.

linkės veiklūs nariai ir laikraščio Darbininko nuolatiniai skaitytojai. Jersey City Lietuvių Bendruomenė linki geriausio pasisekimo šiai garbingai Barauskų šeimai, o ypatingai jauniems akademikams — Stasiui ir Rymantei. V. A. S.

STASYS BARAUSKAS

RADIJO VALANDĖLĖS

VYČIŲ PROGRAMA
WLOA — 1550 kil. Braddock, Penna.
Sekmdien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

LITHUANIAN MELODIES
DETROIT — WJLB
1400 banga
Šeštadieniais 5-5:30 popiet
Vedėjas Ralph J. Valatka
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224

TĖVYNĖS GARSAI
HARTFORD WPOP
1410 kil.
Sekmdienį — 11-12 val. dieną
Vedėjas J. Petkaitis
60 Lincoln Street, Hartford, Conn.

BENDRUOMENĖS BALSAS
PHILADELPHIA WTEL
860 banga
šeštadieniais —
Vedėjas Adolffas Gaigalas
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOWARD 7-4176

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS
lietuvių kalba:
kasdien 10-11 val. r.; šėst. - sekmd.
8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakaruškos pirmadieniais 7-8 val. vak.
Anglų kalba: kasdien 7-7:30 v.v.
Radijo stotis WOPA, Oak Park, Ill.
A.M. 1490 kiloc.; F.M. 102.7 megac.

Ar žinai, kad Valerijonai ramina nervus, stiprina širdį. Sultekšnis — geras dezinfektorius, laisvina vidurius. Kavos aromatas pagerėja, jeigu prieš virdamą maltą kavą padžiovinsite ant ugnies, pridėję kelis krislelius valgomoios druskos. Geltonai žydinčios kiaušpienės yra vaistas ir bendrai maistingas augalas. To augalo šaknys vartojamos sukelti apetitui ir pagerinti virškinimo organų veiklą. Tų šaknų vaistai kartais prirašomi sergantiem kepenų ligomis. Lapus galima vartoti kaip salotus, tik prieš valgant pusvalandį reikia palaikyti sūriame vandenyje. Suaugusio žmogaus kūne yra apie 160 milijardų ploniausių kraujagyslių - kapiliarų. Jų bendras ilgis apie 80,000 kilometrų. Sujungus vieno žmogaus kapiliarus, būtų galima jais du kartus apjuosti žemę. Bandymas mechanizuoti derliaus nuėmimą buvo prieš du tūkstančius metų Romoje. Mašina buvo panaši į dviratį vežimėlį, kurį stūmė jautis. Vežimėlio priekyje buvo pritvirtintos metalinės šukos, kurios "šukavo" varpas, ir jos krisdavo į dėžę. Surinko P.S.

AR ŽINAI, KAD

Valerijonai ramina nervus, stiprina širdį. Sultekšnis — geras dezinfektorius, laisvina vidurius.

Kavos aromatas pagerėja, jeigu prieš virdamą maltą kavą padžiovinsite ant ugnies, pridėję kelis krislelius valgomoios druskos.

Geltonai žydinčios kiaušpienės yra vaistas ir bendrai maistingas augalas. To augalo šaknys vartojamos sukelti apetitui ir pagerinti virškinimo organų veiklą. Tų šaknų vaistai kartais prirašomi sergantiem kepenų ligomis. Lapus galima vartoti kaip salotus, tik prieš valgant pusvalandį reikia palaikyti sūriame vandenyje.

Suaugusio žmogaus kūne yra apie 160 milijardų ploniausių kraujagyslių - kapiliarų. Jų bendras ilgis apie 80,000 kilometrų. Sujungus vieno žmogaus kapiliarus, būtų galima jais du kartus apjuosti žemę.

Bandymas mechanizuoti derliaus nuėmimą buvo prieš du tūkstančius metų Romoje. Mašina buvo panaši į dviratį vežimėlį, kurį stūmė jautis. Vežimėlio priekyje buvo pritvirtintos metalinės šukos, kurios "šukavo" varpas, ir jos krisdavo į dėžę. Surinko P.S.

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga. Jei tik Jūs vairavimo rekordas yra geras. Jūs esate kvalifikuotas: Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo. Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS (Petrauskas)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
84-17 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel VI 3-1477 NAMU ADRESAS
106-53 — 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

(Long Play Hi-Fi Lithuanian Records)

- Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodis su Rūtos chorui; 16 dainų \$3.50
- Mano Lietuvos Prisiminimai, L. Juodis; 14 liet. dainų 5.00
- Christmas Carols Sol. L. Juodis, angliškai mažo formato Pl. 1.00
- Pavergtos Tėvynės dainos ir šokiai: Jokubas J. Stukas Nr. 1; 4.00
- Pavergtos Tėvynės dainos ir liet. operos: J. Stukas, Nr. 2. 4.00
- Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 dainų ir šok. 4.50
- Lietuviškos dainos, Bostono liet. mišr. choro 17 dainų 4.50
- S. Barausko radijo vak. dainuotai, 10 dainų ir 10 kalėd. giesm. 5.00
- Rožės ir tyliūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos 6.00
- Lietuviški maršai, Br. Jonušas, įgroti 12 liet. patriotinių maršų 7.00
- Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis 10 plokštelių po 5.00
- Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodis su Rūtos chorui — stereo 4.50
- Alice Stephens Liet. kompozitorių 3 kūrinių 5.00
- Alice Stephens Liet. kompozitorių stereo 3 kūrinių 6.00
- A. Stephens 15 rūtų šalies, 10 dainų ir 7 kalėdinės giesmės 5.00
- Čiurlionio ansamblio Mes padainuosim, 16 liet. dainų 6.50
- Čiurlionio ansamblio, Mes padainuosim, 16 liet. dainų — stereo 7.50
- Milžino paukšmės, B. Sruogos, Montrealio Liet. Dramos teatro 3 valandų vaidinimas trijose plokštelių albumas 15.00

PLOKŠTELIŲ ALBUMAI GAUNAMI:

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

90 Willoughby Ave.

Brooklyn 21, N. Y.

REAL ESTATE

OWNER ANXIOUS

English type, usual rooms on first floor with den, powder room and maids room; Second floor has four bedrooms & 3 baths; near parochial & public schools; upper 30's. Extra Lot available; Also 3 bedroom split overlooking golf club near bus and shopping. In Scarsdale, Eastchester mid 30's — For information Phone Scarsdale 3-4000 ANN DUNN, INC.

MIDDLESEX COUNTY — Near New Brunswick. Beautifully landscaped 7 acres, 11 room house, 7 bedrooms, den, paneled library, basement, garage, 3 stall horse stable. Large pool, 2 car garage, zoned for living. Embassy residence, organization or church group home. 20 miles from New York City; \$50,000 cash. Terms arranged. C. Hanley AU 6-1737

Lake Ronkonkoma, N. Y. RANCHES \$11,990 — 3 bedrms., 1 bath CAPE CODS \$14,490 up — 4 bedrms., 2 baths, plus: Large living rms — birch kit., wall ovens — colored tile baths — full basements — hardwood floors — full closets — full landscaped — gas hot air heat — Walking distance St. Joseph's Church school and station. 10% down, 30 yr. mtge. for all Model on Lakewood Ave., off Church St. WATLESS ESTATES Church St. & Ronkonkoma Ave. Lake Ronkonkoma, N. Y.

DISPLAY

EGIDI Phone YO 8-5050
910 Nepperhan Ave.
1960 VOLKSWAGEN PANEL
1960 ENGLISH FORD PANEL
1958 GMC THERM-KING
EGIDI MOTOR SALES

THE GIFT OF TOMORROW . . . TODAY

Someone special is graduating this June. He's ready for his first job — a venture into responsibilities to his employer and himself. This first job can be a real success if he knows his capabilities — his potential. Our complete testing and resume service is designed to equip the new graduate with an understanding of himself. Trained counselors administer a battery of tests followed by an evaluation conference. All test interpretations are under the direction of a certified N.Y.S. Psychologist. As an immediate and future aid, the applicant is presented with a bound report of the test findings and evaluation conference. Why not make our service your gift to your favorite graduate? It will be the most unusual and everlasting one he'll ever have. \$25 for complete testing & resume service plus 3% N.Y.C. sales tax. A gift certificate will be sent to the graduate of your choice.

TAG PERSONNEL MANAGEMENT SERVICE, INC. THE TIME-LIFE BUILDING 11 West 50th Street New York City LT 1-2110

SUMMER CAMPS

MOTHER'S ATTENTION! — Send your child to Stuyvesant on the Hudson for vacation. The home away from home. For applications send to director, Mrs. Minnie McNulty, 101 Hollywood Ave., Crestwood, N.Y., Tuckahoe 7, MO 4-5782

CAMP SCHOHARIE

BOYS - GIRLS AGE 6-12 Fishing, swimming, hiking, Arts and crafts, dramatics, croquet, archery, qualified counselors, healthful appetizing meals, character training, JULY 9 - AUGUST 18. \$20 weekly (reduced family rates). HI 6-7214 — UN 5-7380.

SUMMER RESORTS

COLONIAL INN, Pine Hill, N. Y. Graži vieta, geras europietiškas valgis, Kambariai su privačia ir semi-privačia vonia, baseinas. Pasilinksminimai, įvairūs sportai. Zemos kainos (\$55 ir virš). Rezervuokite jau dabar vasarai. Mrs. Ralph Dalton, savininkė - šeimininkė. Telefonas: Pine Hill 2521

MOTELS

PETER'S MOTEL 223 Flanders Road, Riverhead, L.I., N.Y. — On way to Montauk Point. NOW OPEN FOR GUESTS Special consideration given to Religious Groups Phone or write for reservations PARK 7-4183

S & G MEAT MARKET

buvusi
J. MIRONO MAISTO KRAUTUVE
Home-Made Bologna
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stagg 2-4329

Lietuviškų produktų:

DUONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ

PETRO LISAUSKO

krautuvė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087
Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviams
Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

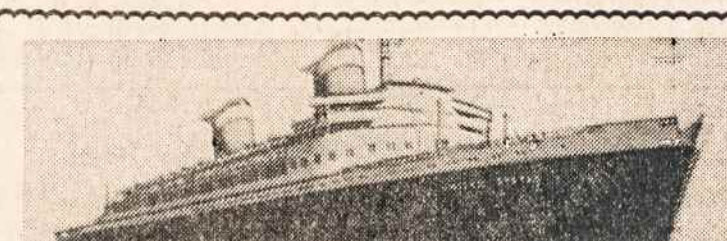
Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance

-HAVEN REALTY-

Kelionių biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — Pinigų investicijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmdieniais popiet 1-5 val.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

Tel.: APplegate 7-0349 Sav. V. ZELENIŠ

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITĖS PROGA!

- Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
- 40% nuolauos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
- Dideli atpiginimai aukščiausiais įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniumi

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS SAVININKAS

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Sašė vestuvėms, ir kitoms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kainomis.

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 7-2155 Resid. Illinois 8-7118

Norite geros — meniškios fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

SPORTAS

STOVYKLA KREPŠINIO ŽAIDĖJAMS

St. Andrew vasaros stovykloje prie Tunkhanneck, Pa, atidaroma šešių savaičių vasaros stovykla pradžios mokyklų krepšinininkams, rugpjūčio mėnesį 7 dienos skiriamos aukštesniųjų mokyklų studentams krepšinininkams.

Kun. Andrew J. McGowan, stovyklos direktorius, praneša, kad paskutinę savaitę stovyklą aplankys Amerikos garsūs krepšinio žaidėjai. Kas dieną stovyklą lankys Scrantono, Wilkes-Barre, Williamsport ir kitų apylinkės vietovių krepšinio vadovai. Paskutinę savaitę, kuri prasideda rugpjūčio 12, bus mokoma žaisti prie elektros šviesų, rodomi filmai ir pravedamos diskusijos.

Pradžios mokyklų mokiniams mokesčiai bus labai mažas, o aukštesniųjų mokyklų mokiniams šiame sezone tik 36 dol. Laisvu laiku bus galima maudytis, plaukioti laiveliais.

Informacijų tikslu kreiptis: Father McGowan's office, 300 Wyoming Ave., Scranton, Pa. (Skelb.)

NAUJAS SPORTO NUMERIS

Birželio "Sporto" numeryje rašo: Z. Puzinauskas — Rumenys ir Jėga, K. Lukošius — Pastabos apie žaidynes, P. Mickevičius — Šviesos ir šešėliai Toronte, A. Daukša — Dar kartą Waterbury Gintaras, J. Balsys — Tinklinis žaidynėse, J. Soliūnas — Pastabos apie stalo tenisą, A. D. — Pabaltiečių pirmenybės New Yorke, J. Jašinskas — Sokiai, A. Vengianskas — Futbolas žengia per Ameriką, Br. Keturakis — Trišuolis, J. Rūtenis — Sportininkas — Atlanto nugalėtonas, K. Čerkeliūnas — Tarp kitko, A. Daukša — Skeveldros, P. Zumbakis — Veidu į jaunimą ir kt. Numeris gausiai iliustruotas Toronto žaidynių ir pabaltiečių pirmenybių nuotraukomis. Žurnalas labai gražiai ir skoningai suredaguotas. Tai kruopštaus redaktoriaus K. Čerkeliūno darbas.

DANUTES NASVYTYTĖS auklėtinių grupinis išraiškos šokis. (Iš Sporto nr. 3.)

PRANEŠIMAS NUKENTĖJUSIEMS NUO NACIŲ

(Papildomos žinios, gautos 1961 birželio 8)

1. Nukentėjusiems nuo nacių sveikatos ar sužalojimo atvejais atlyginimo prašyti reikia tiesiai iš Vokietijos, Bonos vyriausybės. Atlyginimo dydis nuo 25 iki 50 dolerių mėnesiui pensijos formoje. Šis atlyginimas bus išmokamas ir už praėjusią laiką.

Taip pat bus persvarstomi iš naujo seniau atmetieji ar nepilnai patenkinti reikalavimai. Visus prašymus reikia nukreipti ne į Balfą bet — Bundesverwaltungsamt, Rudolph Platz (Hochhaus) Koeln, W. Germany.

2. Visi nukentėję nuo nacių dėl tautybės ir negali gauti iš Koelno atlyginimo, gali kreiptis į Genevą, jei 1953 spalio 1 dar turėjo trečtinio privilegijas (niekur neįsipilietino). Šiuo atveju gali kreiptis ir nacių aukų vaikai ar kiti šeimos nariai, jei žuvusis buvo duondavys. Anketos siunčiamos į Genevą šiuo adresu: United Nations High Commissioner for Refugees, Palais des Nations, Geneve, Switzerland. Anketų galima gauti Balfe.

3. Koks nukentėjimas bus svarstomas Genevoje? Tikslaus aptarimo nėra, bet išvardijama sveikatos praradimas kalėjime, darbo stovykloje, sužalojimai ir pan., kurie padarė dalinai ar visai nedarbingą, invalidą. Nukentėjusiam pagrindinio veikloje neatlyginama, bet nukentėjusieji dėl tos pagrindinio veiklos kaip belaisviai, kacetininkai, gali ieškoti.

4. Atlyginimo prašytojas turėjo būti refugėe 1953 spalio 1. Tai dokumentais reikės įrodyti. JAV ir Kanados pilietybės priėmimas šiuo atveju panaikina refugėe privilegijas. Taip pat negali gauti iš Genevos tie, kurie jau gavo pilną atlyginimą iš Vokietijos tiesiogiai.

5. Nukentėjusiems nuo nacių iš Genevos bus mokamas ne atlyginimas, o tik vienkartinė pašalpa. Todėl prašantysis

turės įrodyti, kad jam tokia pašalpa būtina reikalinga, o jos dydis bus nustatytas specialios komisijos, tik visas anketas surinkus.

6. Formalumai pašalpai iš Genevos gauti. Pradžioje užpildoma 4 egz. anketos. Padavusieji anketas gaus betarpiu papildomus klausimus iš Genevos.

7. Kokios pašalpos bus duodamos? Nesant jokių abejonių, nukentėjusiam pradžia bus mokama nuo 125 iki 250 dolerių, galutina suma paaiškės tik 1962 metais. Jos dydis priklausys nuo nukentėjusiųjų skaičiaus tai pašalpai. Bus išskirstyta visa gauta 45 milijonų markių suma, nes administracinės išlaidos padengiamos iš kitų fondų. Atlyginimo svarstymai atliekami 10 asmenų specialios komisijos, kuri yra sudaryta iš šalpos ir trečtinių organizacijų atstovų Genevoje.

LIETUVIŲ krepšinio penketukas pabaltiečių pirmenybėse. Nuotr. V. Valaičio (Iš Sporto nr. 3.)

Lietuvos gen. konsulato ieškomi asmens

Arašimas (Rašimas), Česlovas ir Viktoras, Telesforo sūnūs

Balčiulis, Domininkas, kilęs iš Panevėžio, mirė 1960 m. Canastota, N. Y., buvo gyvenęs Chicagoje. Prašomi atsiliepti jo giminės ar pažįstami jo palikto turto reikalui

Banionis, Jonas, Juozas ir Jurgis, ir Banionytė, Marijona, Prano vaikai, gyveno Bostone

Jekelevičienė - Keršytė, Elena, Grigo duklė, iš Giraitės km., Varėnos vl., vyras Jakelevičius, Jonas

Malinauskas, Antanas ir Povilas, iš Utenos km., prie Smilgių

Matulis, Antanas, Stepšienės brolis, gyveno gal Brooklyn, N. Y.

Navickas, Mikas ir jo sesuo Židelienė (Židelis), Emilija, Juozo vaikai, iš Palkabalio km.,

Varėnos vl. Norgilas, Antanas, Juozo sūnus, iš Kivilyių km., Vainuto vl.

Petraitis, Jonas, Juliaus sūnus, gimęs 1890 m. kovo 12 Gaurės vl., Tauragės apsk.

Ragickas, Jonas ir Vincas, ir jų sesuo Jieva, Jurgio ir Jievos vaikai, iš Barzdų km.

Stepšys, Antanas ir Kazys Stuknys, Vytautas, gimęs 1925 m.

Sultė, Juozapas ir Pranciškus Tarailaitė - Matuizienė, Teresė, Jono duklė

Varinauskas, Juozas ir Pranas, iš Kūlių valsčiaus

Židelienė (Židelis) - Navickaitė, Emilija, ir jos brolis Navickas, Mikas, Juozo vaikai, iš Palkabalio km., Varėnos vls.

Consulate General of Lithuania, 41 West 82 St., New York 24, N. Y.

Radijo programos

NEW YORKE ir BOSTONE

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO VALANDA

Direktorius
Jokūbas J. Stukas
WEVD - 1330 kil. 97,9 mg. FM
New York, N. Y.
Šeštad. nuo 5 iki 6 val. popiet
Rastinė: 1264 White Street
Hillside, New Jersey
Tel. WAverly 6-3325

BOSTONO LIETUVIŲ RADIJO VALANDA

ved. Jonas J. Romanas, sr.
WHIL — 1430 kil. Medford,
Mass.
Sekmdien. nuo 11 iki 12 vid.

LAISVĖS VARPAS

ved. P. Vėžinis
Sekmdieniais 8-9 val. ryte
AM bangomis 1190 kilociklų
FM bangomis 105.7 megaciklų
iš WKOX, Framingham, Mass.

RADIJO PROGRAMA

ved. Step. Minkus, Boston,
Mass.
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmdien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

Geriausiai

apie 1961 metų įvykius nusimanyti, jeigu D A R B I N I N K A skaitysi.

Austrijoje

Pagal JAV ir Austrijos vyriausybės susitarimą, Austrijos vyriausybė paskyrė 6 milijonus dolerių nuo nacių Austrijoje nukentėjusiems, kurie buvo persekiojami dėl tikybės, rasės ar tautybės, ar kurių turta konfiskavo Austrijos naciai. Visi nukentėjusieji Austrijoje 1938-45 gali kreiptis į Austrian Embassy, 2343 Massachusetts Ave., Washington, D. C., ar į bet kurį Austrijos konsulatą. Spėjama, kad JAV yra per 12,000 asmenų, turinčių teisę į šį atlyginimą.

Kun. L. Jankus
Balfo Reikalų Vedėjas

KUR GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS —

Garsiam CAPE COD-OSTERVILLE, MASS., kurorte prie atviro Atlanto, LONG-BEACH pliažo, pušų pavėsyje — gražioje lietuviškoje vasarvietės vileje

"AUDRONĖ"

87 EAST BAY RD., OSTERVILLE, CAPE COD, Mass.

- Ištaiginga vila, erdvūs kambariai
- Gražus privatus 2 akry pusynas - parkas
- Šiltos Golfstomo srovės, atviras jūros pliažas 5 min. pėsčiom.
- Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams
- Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas

Atidaroma nuo birželio 10 d. (šeštadienį) iki rugšėjo pabaigos. Lietuviai savininkai visus malonai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

Dr. Ed. JANSONAS, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass.
Tel. AV 8-5999
arba
AUDRONĖ - JANSONAS, 87 East Bay Rd., Osterville,
Cape Cod, Mass.; Tel. GA 8-8425

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

REPUBLIC Liquor Store, Inc.,

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS,
Manager

Didelis pasirinkimas
įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų
šventėms bei kitokioms progoms

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.

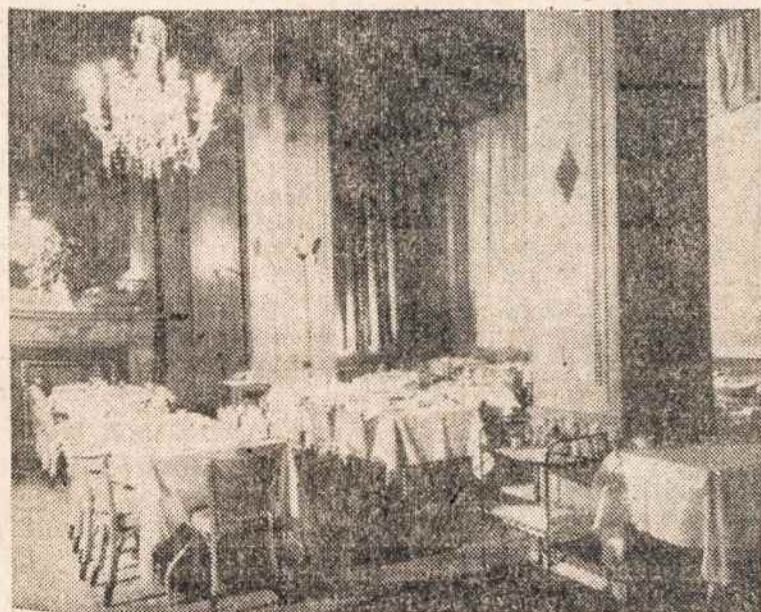
Telefonas: STagg 2-5938

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y.
Tel. MU 3-2928

GERI PIETOS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams

Salėje gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALE NEMOKAMAI

Mielai kiekvienas bus sutiktas

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS

74 Providence Street
WORCESTER, MASS

PL 4-6757

PL 4-1165

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis — naujose patalpose — skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East Street, New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn.

C. A. Voket - Vokietaitis

ADVOKATAS

41 — 40 74th St.
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS

Auksas, Sidabras, Deimantai
Laiکردžiai
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N.Y. EV 4-2318

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Mūsų mirusieji. Iš Apreiškimo parapijos bažnyčios palaidoti: Angelė Kačinskienė, 86 m., gyveno 383 Pine St., Brooklyne, palaidota birželio 1 šv. Karolio kapuose. Juozapas Rimkus, 65 m., gyv. 1938 Linden St., Brooklyne, palaidotas birželio 6, šv. Karoliaus kapuose, Jurgis Kucinskas, 74 m., gyv. 167 Atkins St., Brooklyne, palaidotas birželio 10 Kalvarijos kapinėse, Jurgis Mazauskas, 69 m., iš Richmond Hill, palaidotas birželio 9 Veteranų kapuose, Kazimieras Reinys, 58 m., gyv. 250 Keep St., Brooklyne, palaidotas birželio 12 šv. Karoliaus kapinėse.

Irena D. Svilpaitė birželio 3 Apreiškimo par. bažnyčioje susituokė su Edvardu Donovan.

Juozapas F. Zabas ir Sophie L. Beinoraitė birželio 3 susituokė Apreiškimo par. bažnyčioje.

L. Kat. Moterys S-gos 29 kuopos susirinkimas bus birželio 21, trečiadienį, 7 v. v. Apreiškimo parapijos salėje.

"Domino" cukraus fabrikas atleido daug darbininkų iš darbo. Dabar pradeda po truputį priimti atgal, bet tik tiek, kiek reikia pakeisti atostogaujančius.

Angelių Karalienės parapijos šv. Vardo draugijos nariai birželio 11 turėjo savo mišias, bendrą komunią, susirinkimą ir bendrus pusrūčius. Susirinkimą ir pusrūčius maldą pradėjo kun. V. Pikturna, vadovavo pirm. V. Žemantauskas, sekretoriaus S. K. Lukoševičius. Pusrūčius paruošė ir prie stalų patarnavo Vilda Ramanauskienė, Ona Panatauskienė ir Mik. Mikluševičienė. Joms nuoširdžiai dėkoja šv. Vardo draugija. Kun. V. Pikturna pranešė, kad spalio mėn. bus rodomi filmai. Jų gavimas jau užtikrintas. Nutarta per vasaros karščius susirinkimų nedaryti, o bendra komunią bus kas mėnesį kaip ir visuomet. Taip pat nutarta prisidėti prie parapijos pikniko, kuris bus liepos 9. Kitas susirinkimas bus rugsėjo mėn.

S. K. Lukas

Lake Hotel, Asbury Park, N. J., vasarinėje, šiomis dienomis lankėsi New Jersey Legislature General Assembly Speaker Leo J. Mosch, Lietuvos gen. konsulas Jonas Budrys su žmona, Lietuvos Laisvės K-to narys Pr. Vainauskas su žmona, dr. Dimienė su vyru, dr. Montvillienė su vyru, dr. Kungienė su vyru ir eilė kitų.

Inžinierių ir architektų susirinkimas šaukiamas birželio 23 d., 7:30 val. vak. kol. A. Mačionio namuose, 8603 76 St., Woodhaven, N. Y. Bus demonstruojama garsinė filma iš telesisiekimo srities.

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus recitalis ruošiamas 1962 balandžio 8 Town Hall, New Yorke. Koncerto surengimu rūpinasi Columbia Artists Management. Siam koncertui paremti ir jį išpopuliarinti birželio 14 Atletų Klube Brooklyne susirinko apie 20 muzikos mėgėjų bei visuomenininkų, kurie iš savo tarpo išsirinko vykdomąjį komitetą — M. Žukauskienė, T. Alinska, V. Maželį, N. Valaitienę, I. Vakselytę, V. Jonuškaitę ir H. Kulber; kontrolės komisijon: kun. L. Jankų, Vl. Dilį ir V. Sutkutę.

Jaučiama, kad visuomenės pritarimas tokiam koncertui suruošti yra didelis. Jau susilaukia ir aukų: dr. P. Bagdanavičius — 150 dol., dr. N. Bražėnaitė — 100 dol., dr. Namikaitė 25 dol., V. Zelenis — 100 dol., J. L. Bagdanavičius 25 dol. Memininkui svarbu iš rengiamo koncerto neturėti nuostolių, bet dar daugiau svarbu turėti pilną salę klausytojų. Susidariusio komiteto uždavinys sukviesti kuo daugiau lietuviškos visuomenės į šį koncertą.

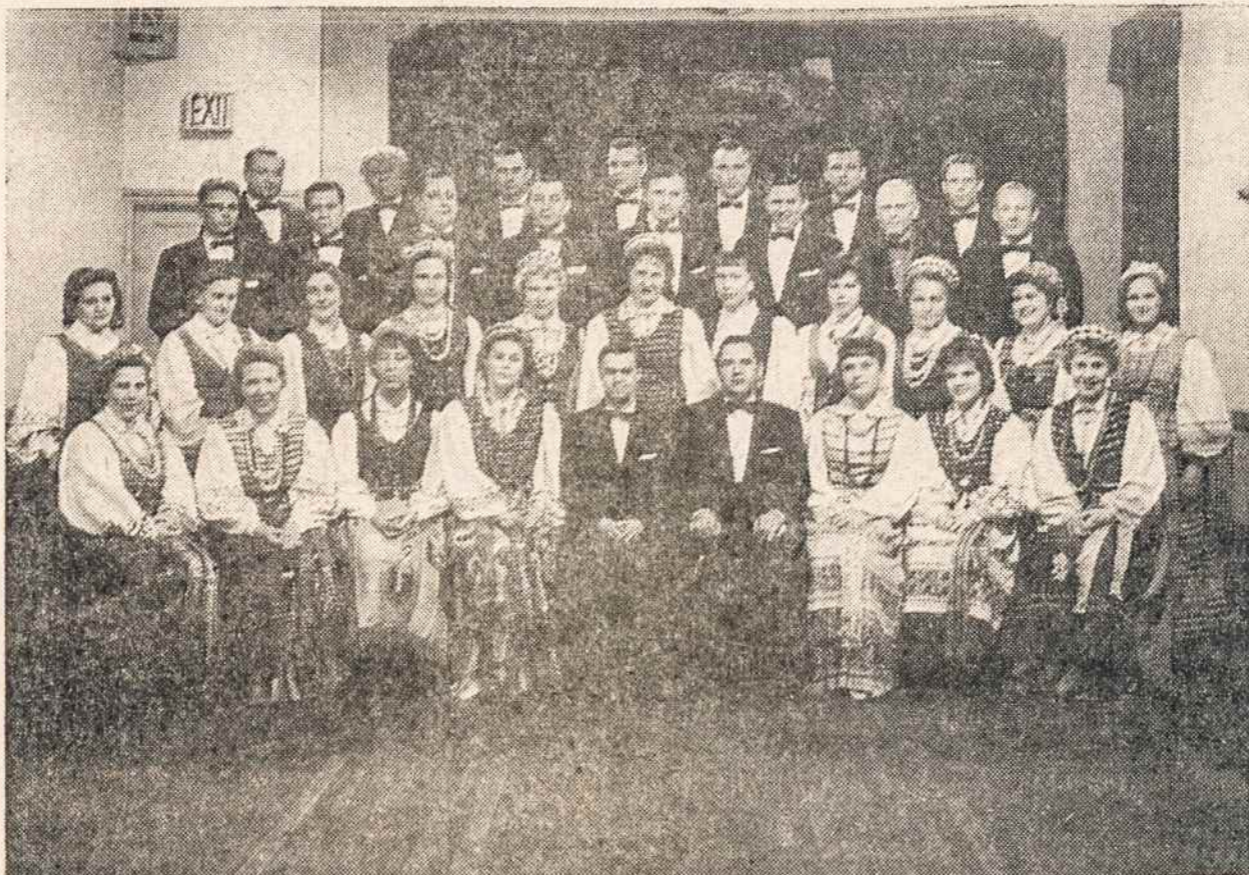
Kristina Paprockaitė ir Sigitas Novickis susižadavo. K. Paprockaitė baigė kalbų studijas, S. Novickis baigia architektūrą.

Naujas "Kario" numeris Jau išėjo iš spaudos ir išsiuntinėtams prenumeratoriams naujas birželio mėn. "Kario" 6 (1373) nr. Jo turinyje idėti šie rašiniai: P. Dirko — Baisusis birželis, B. Augino — Prie išpūstyti pelenu, O. Urbono — Didžiojo Siaurės Karo frontas Lietuvoje, J. Baublio — Geležinkelių būrys Vilniaus kryptimi, V. Kareivos — Pakalnė, V. Sirvydo — Senovės Lietuva, K. S. Tautkauskas — Azijos fronte nieko naujo, K. Kepalo verf. — Iš lenkų karo atašės plk. L. Mitkėvičiaus Kauno atsiminimų 1938 ir 1939 metais, ir kitokių įvairių smulkesnių rašinių iš karo, sporto ir kitokių sričių. Be to, pririnkta kronikinės medžiagos.

PERKŪNIJOS POKSTAI

Dawn, Texas, birželio 14 perkūnas trenkė į dinamitą, kurio 2132 svarai buvo sukrauta žyvro duobėm sprogdinti. Žmonių nebuvo.

New Yorke tą pat dieną perkūnas trenkė Manhattan 7 Ave. į namo viršų ir akmens nuskeltas gabalas krito ant autobuso, pramušė stogą ir viešam keleiviu sužeidė ranką.

OPERETES choras su savo dirigentu M. Cibu ir chormeisteriu V. Stroliu. Choras vyksta į Dainų šventę Chicagon, o birželio 25 drauge su Philadelphijos ir Rutos choralais rengia mažąją dainų šventę Apreiškimo parapijos salėje.

BOSTONO TAUT. ŠOKIŲ SAMBŪRIS WASHINGTONE

J. Kajecko, Lietuvos atstovo, žodis į Lietuvą per Amerikos Balsą, ryšium su Bostono lietuvių tautinių šokių sambūrio pasirodymu Washingtone, 1961 birželio 13 Valstybės departamento auditorijoje

Kai gegužės mėn. pradžioje Valstybės departamente gimė mintis savo naująją auditoriją panaudoti įvairių tautų liaudies šokiams parodyti, Bostono lietuvių tautinių šokių sambūris jau buvo pasizadėjęs dalyvauti jubilėjiniame 25 metų liaudies šokių festivalyje Washingtone gegužės 20. Tuojau susirūšau su Valstybės departamentu

ir jis mielai sutiko, kad lietuvių dalyvautų ir departamento auditorijoje. Pakviečiaus pareigūnus gegužės 20 susipažinti su mūsų šokėjų pasirodymu. Jie buvo sužavėti. Tautinių šokių sambūris Bostone, vadovaujamas Onos Ivaškienės, mielai sutiko dalyvauti, bostoniečiai tuojau ėmėsi darbo sutelkti lėšų kelionei į Washingtoną. Jau nimas važiavo su didžiausiu entuziazmu.

Sambūris pasirodė puikiais. Publika buvo sužavėta. Reikia pabrėžti, kad publika buvo rinktinė. Pusė svečių buvo kviesti aukštieji pareigūnai bei ambasados vadovauja asmsn.

Kita bilietų dalis buvo parduota, kad rastųsi lėšų išlaidoms padengti. Bilietų paklausa buvo didelė. Apie šimtas žmonių bilietų pritrūko.

Svečių tarpe buvo matyti Orvil Freeman, žemės ūkio ministeris su žmona, Mrs. Chester Bowles, Valstybės paskretoriaus žmona, Valstybės sekretoriaus pavaduotojas G. Menen Williams, buvęs Michigano valstybės gubernatorius; Roger Tobby, Valstybės sekretoriaus pavaduotojas su žmona, Conger, protokolo šefo pavaduotojas, su žmona, Valstybės departamento Rytų ir Centro Europos bei Pabaltijo skyrių pareigūnai, penki Brazilijos senatoriai, kurie šiuo metu lankosi Washingtone, eilė ambasadorių ir k.

Visi svečiai lietuvių tautinių šokių sambūriu buvo sužavėti. To sambūrio sielai, vadovei O. Ivaškienėi, muzikos programos vadovui J. Gaideliui, muzikantams ir visiems šokėjams turime būti dėkingi už didelį pasišventimą ir pasisekusią misiją pagarsinti Lietuvos vardą Washingtone.

F. V.

VASAROTOJŲ DĖMESIUI

Dr. Valerija Norvaišienė praneša, kad jos vasarvietėje Nidoje, Centerville Ave., West Hyannisport, Cape Cod, Mass., dar yra laisvų kambarių, ir kviečia vasarotojus nevēluoti juos užsisakyti.

Sausas pušynas, žingsnių nuotolis iki šiltos jūros, gražūs kambariai, puikus maistas ir maloni aplinka užtikrina kiekvienam vasarotojui gerą poilsį ir malonias atostogas.

Hyannis pasiekiamas autobu-sais, traukiniais ir lėktuvais. Iš ten iki Nidos dvi mylios taksi.

Užsakymai siunčiami: **Nida, P. O. Box 367, West Hyannisport, Mass. Tel. SP 5 3987.**

NEWARK, N. J.

Sekmadienį, birželio 25, prel. Ig. Kelmelis, ilgameis Newarko Svč. Trejybės parapijos klebonas, minės 45 metų kunigystės ir 40 metų klebonavimo Newarko sukaktį. Iš ryto 10:30 val. aukos iškilmingas mišias ir gyvus ir mirusius parapičius. Ašistuos tėvai pranciškoniai ir kun. A. Paškevičius. Iškilmingų mišių metu pamošk-lą sakys kun. Lionginas Jankus, Balfio reikalų vedėjas. Vakare 6 val. parapičiai ruošia iškilmingą banketą parapijos salėje. Rengimo komitetas visus nuoširdžiai kviečia dalyvauti pamaldose ir bankete.

Rengimo Komitetas

WILLIAM J. DRAKE — DRAGŪNAS ADVOKATAS
84 - 14 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N.Y.
Tel.: Hickory 1-5220

STAMFORD, CONN.

Minint baisiojo birželio trėmimus bei žudynes, Stamfordo miesto majoras paskelbė birželio 11 — 17 Lietuvių savaitę — Lithuanian Week. Penktadienį vakare, birželio 16, West-over mokyklos auditorijoje buvo viešas mitingas baisiojo birželio aukoms pagerbti bei komunizmo žiaurumam ir grobuoniškiems kėslams pabrėžti. Susidaręs komitetas išplatino mieste 10,000 spausdintų atsisaukimų ir kvietimų. Mitingo kalbėtojais buvo vietos dien-raščio Stamford Advocate vyriausias redaktorius Mr. Hertz ir Balfio reikalų vedėjas kun. L. Jankus. (A.D.)

COUNTRY ROOM and BOARD

WILTON — 7 MILES NORTH OF SARA. GARDEN VEG. HOME C & B. RESTFUL ADULTS, \$40.00 WEEKLY. Write MRS. S. MONSIN, WILTON, N. Y.

Sara 3675-J-1

BOSTONO ŽINIOS

Gegužinė - pikniką birželio 25 Romuvos parke, Brocktone, rengia Bostono lietuvių mišrus choras, vadovaujamas kompoz. Juliaus Gaidelio. Bus įdomi ir įvairi programa. Gegužinė ruošinama prieš išvykstant chorui į Dainų šventę Chicagoje. Prashoma atvykti ir paremti chorą, palengvinant jam tos kelionės išlaidas. Julius Gaidelis bus vienas iš Dainų šventės dirigentų.

Onos Ivaškienės tautinių šokių grupė, kuri birželio 13 buvo išvykusi į Washingtoną — į Valstybės departamento naujų rūmų atidarymo programą, birželio 10 Bostone labai gerai pasirodė tautinių šokių šventėje, kurioje, be lietuvių, dar dalyvavo amerikiečiai, airiai, graikai, latviai, švedai, ukrainiečiai ir kt.

Bostono kolegijos slaugių mokslų birželio 12 baigė E. Tamašauskaitė, M. Drusdytė ir A. Vasiliauskaitė.

Alg. Tamašiūnas baigė Northeastern universitetą ir gavo elektronikos inžinieriaus diplomą. Magistro laipsniui ketina ruoštis tame pat universitete.

Ilna Strockytė, studijavusi garsioje Wellesley mergaičių kolegijoje, ją baigė B. A. laipsniu.

Bostono universitetą baigė ir inžinierių diplomus gavo V. Grinius, A. Juozapaitis ir L. Venckius.

Aidona Malėnaitė, baigusi šv. Patriko aukštesnę mokyklą, atstovavo savo mokyklą "Boston Globe" laikraštyje. Mano studijuoti Bostono universitete ir ruoštis diplomatinei tarnybai.

Audronė Barūnaitė, dukte inž. Kazio ir Jadvygos Barūnų, baigusi kardinolo Cushingo aukštesnę mokyklą, buvo parinkta kaip geriausia mokinė atstovauti savo mokyklą laikraštyje "Boston Globe". Laikraštis išsidėjo po vieną atvaizdą rinkinių mokinių iš įvairių mokyklų. Audronė Barūnaitė toliau mano studijuoti pedagogiką Emanuelio kolegijoje.

Dr. Marija Alseikaitė - Gimbutienė gavo iš Radcliffe kolegijos 3,500 dol. stipendiją mokslo darbam. Tos kolegijos specialus fondas, kurio tikslas paremti mokslo darbą dirbančias moteris, iš poros šimtų kandidačių atrinko 24. Pasinaudama ta parama, dr. M. Gimbutienė išvyko į Kaliforniją, Stanfordo universitetą, kur yra stambus archyvas, turįs medžiagos ir iš Pabaltijo kraštų. Ten išbus apie metus laiko ir rašys studiją apie baltus.

Pakrikštyta birželio 11 šv. Petro par. bažnyčioje: John Chaves ir Violetos Kriščiukai-tytės - Chaves sūnus Jono ir Antano vardais. Tėvai gyvena 5 Adams St., Dorchester, Mass. Teodoro Yutrenka ir Stella Bogacz-Yutrenka sūnus Mykolo ir Jono vardais. Tėvai gyvena 41 Logan Way,

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Directorius
ALB. BALTRONAS - BALTON
— Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EEVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS
- Šalinskas
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(Prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiama garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
mieste dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER Ave.
PRANAS WAITKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
ir BALSAMUOTOJAS
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-menims dykai. Aptarnauja Cam-bridge ir Bostono kolonijas žem-iausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

VASAROS ATOSTOGOS prie Atlanto
Geriausiai pailsėsite atostogų šalyje Kennebunkport, Maine.
Pranciškonų vedami vasarnamiai priima pavienius asmenis ir šeimas. Atostogavimo sezonas šiemet prasideda birželio 30 d. ir baigiasi rugsėjo 1 d.
Daugelio metų praktika rodo, kad tuksantiniai grįžta pailsėję žaivioje Maino gamtoje ir gaivinančioje jūroje. Dėl informacijų kreiptis:
FRANCISCAN MONASTERY,
KENNEBUNKPORT, MAINE
Tel. WOrth 7-2011
ar 207 WO 7-2011

VASAROS ATOSTOGOS prie Atlanto

Gražiajame MAINE krašte — KENNEBUNKPORT, Maine, vasarvietėje, prie Atlanto,
BERNIUKŲ STOVYKLA
vadovaujama Tėvų Pranciškonų, prasideda birželio 30 d. po pietų ir baigiasi liepos 28 d. Norintieji gali pasilikti ir ilgiau. Berniukai priimami nuo 7 iki 15 metų.
Stovyklos vadovybė užtikrina kiekvienam fizinį, dvasinį ir tautinį atsigaivinimą. — Kreiptis:
FRANCISCAN MONASTERY,
KENNEBUNKPORT, MAINE
Tel. WOrth 7-2011
ar 207 WO 7-2011
Berniukai iš New Yorke apylinkės bus vežami iš Brooklyn, N.Y. birželio 30 d. mūsų priemonėmis. Tik reikia iš anksto pranešti, kas nori tuom pasinaudoti.

AMERIKOS lietuvių gydytojų suvažiavimas vyksta New Yorke birželio 24-25 d. Park Sheraton viešbutyje. Šeštadienį — organizacijos reikalai ir banketas, sekmadienį — pamaldos Apreiškimo par. bažnyčioje ir pas-kaitos.

Didžiausia ir gražiausia Lietuvių Vasarvietė Atlanto pakrantėje
LAKE HOTEL
ASBURY PARK, N. J. 7th ir Park Aves. • Prospect 4-7788
Grazūs kambariai — šviežias maistas — Zemos kainos
Savaitgaliais muzikai vadovauja A. Kačanauskas, "Anchor Room" barui—D. Averka, raštinėi—V. Sirusas. Sav. Kubačiai ir Zemačiai.